

Ptujski tednik

Proslava državnega praznika -
29. novembra v Ptuj

Kakor v drugih krajih naše socialistične domovine, bodo tudi v Ptuj letos praznovali dan razglasitve republike, ko je 29. novembra 1945, leta Ustavodajna skupščina s posebno deklaracijo ugotovila, da je Federativna ljudska republika Jugoslavija zvezna država republiške oblike, skupnost enakopravnih narodov, ki so svobodno izrazili svojo voljo, ostati zedinjeni v Jugoslaviji.

Letošnja proslava tega zgodovinskega dneva ima poseben pomen in se bo vršila na kar najsvetlejši način.

Centralna proslava bo v Ptuj, in sicer na predvečer praznika: v sredo — 28. novembra ob 19. uri v veliki dvorani Titovega doma (kino dvorana), kjer bo slavnostna akademija s pestrim umetniškim sporedom, v katerem bodo sodelovali: DPD »Svoboda« s svojo godbo ter ostalimi sekcijami, Peški zbor obrtnikov, TD »Partizani«, Ptujsko gledališče, JLA ter društva, ustanove in družbene organizacije iz Ptuja.

Po slavnostni akademiji in sporedu v Titovem domu bodo imeli terenski odbori SZDL svoje posebne sporede in veselice z bogatim srečelovom, in sicer v Narodnem domu, Domu SZ na Vičavi, na Bregu itd.

Proslavo državnega praznika — Dneva republike na področju organizirajo vaški odbori SZ, skupaj s ostalimi organizacijami, društvi in ustanovami na svojem področju na kar najsvetlejši način, glede na svoje možnosti, specifičnosti in pogoje.

Prebivalstvo Ptuja naj okraši za 29. november izložbe in okna ter se v velikem številu udeleži proslave 28. novembra zvečer.

Mestni odbor SZDL Ptuj

Štev. 47/48

PTUJ, 29. novembra 1956

Letnik IX.

Glasilo SZDL ptujkega okraja — Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156. NB Ptuj štev. 643-T-206 — Uredniški odbor — Odgovorni urednik Janez Petrovič — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

DAN REPUBLIKE

Zapel slavimo 29. november — dan rojstva Federativne ljudske republike Jugoslavije. O tem dnevu se vsi ugovni ljudje socialistične Jugoslavije s ponosom spominjajo junaskih vojev proti fašističnim zavojevalcem, spominjajo se zgodovinskih sklepov drugega zasedanja AVNOJ 29. novembra 1943 v malem bosanskem mestu JAJCU, velikih naporov za obnovo porušene domovine po zmagi nad fašizmom — naporov za razvoj gospodarstva in kulture, predvsem pa dela na področju uvajanja in izpopolnjevanja delavskega in družbenega upravljanja. Leto za leto smo dosegali nove in nove uspehe in delali načrte za lepšo in srečnejšo bodočnost. Če ne bi imeli nove Jugoslavije, ki je zrastle iz krvi in trpljenja Jugoslavije, v kateri so vsi narodi enakopravni, Jugoslavije, koder odločajo delovne množice o vseh vprašanih gospodarskega, kulturnega in političnega življenja, mi se sanjati ne bi mogli o rezultatih, ki smo jih dosegli v tem kratkem zgodovinskem razdobju. Vse, kar smo v teh letih dosegli, je last naš vseh, to dejstvo leži globoko v zavesti našega delovnega človeka, ta zavest pa je temelj naše enotnosti in borbene pripravljenosti, da branimo te pridobitve pred sovražniki naših narodov in sovražniki delovnega ljudstva. Delovne množice Jugoslavije so prežete z idejo svobode in krepite naše državne in nacionalne neodvisnosti, ideje osvoboditve človeka, ki ga različni izkoriščevalski sistemi postavljajo v brezpravni položaj in idejo bratstva med narodi, ki naj bi živeli v miru in si med seboj pomagali. Zato bi bilo napačno razumeti, da je zunanja in notranja politika Jugoslavije rezultat neklih kombinacij in politične taktike, ne, zunanja, kot notranja politika Jugoslavije je odraz socialistične vsebine naših družbenih odnosov, temelječih na humanističnih načelih marksistične znanosti.

Burni dogodki, ki so se vrstili v zadnjih mesecih na mednarodnem tlorišču, nas opozarjajo na dva problema:

1. kako lahko je skaliti mirno sožitje med narodi, če niso napredne sile v svetu zadosti budne in

2. kako pravilna je politika nove Jugoslavije, tako njena zunanja politika aktivnega sožitja med narodi in borbe za mir, kot njena notranja politika — politika borbe za razvijanje organov družbenega upravljanja in dviganja življenjske ravni delovnega človeka.

Oboje tvori celoto, saj si ni mogoče predstavljati v notranji politiki enega koncepta, v zunanji pa drugega. Nasprotno: poglajmo izredno podobnost notranje in zunanje politike nove Jugoslavije.

Ze leta 1950 (od tega je že 6 let) so v Jugoslaviji delavci neposredno pričeli upravljati tovarne in podjetja. Tovariš Tito je takrat dejal: »Tovarne de-

lavcem.« — Prav takrat so se pričele razvijati nove oblike družbenega upravljanja in so se razširile na mnoga druga področja. V Jugoslaviji so se te oblike družbenega upravljanja pojavile prvič v zgodovini in se tudi najdalj razvile. Ni noben slučaj, da se te oblike porajajo celo na zapadu in da so delavski sveti postali revolucionarna zahteva poljskih in madžarskih delavcev. To pa je velikanskega pomena za vsa druga socialistična gibanja v svetu.

Tako odločno, kot smo pričeli borbo proti birokratizmu pri nas in uveljavljali nove socialistične oblike delovnega in družbenega upravljanja, je bila naša zunanja politika aktivna in je izhajala iz socialističnih odnosov, ki je dobila koncept aktivne koeksistence »med narodi«, ne glede na različnost v družbenih sistemih. Kolikšne napore je vložilo naše politično vodstvo, posebno pa tov. Tito osebno, da bi zmogla ideja aktivnega sožitja med narodi, Potovanje tov. Tita v vrsto dežel Azije, Evrope in Afrike je rodilo obilne sadove in ni neskromno, če trdimo, da se moramo v veliki meri zahvaliti tovarišu Titu, da je bil ohranjen mir, da so napredne sile v svetu obsodile anglo-francosko-izraelsko agresijo na Egipt, ki bi lahko zanečila nov svetovni požar. Zboljšanje odnosov s Sovjetsko zvezo in drugimi vzhodnimi deželami — vse to so sadovi naporov, ki jih vlaga nova Jugoslavija pod vodstvom tov. Tita za mirno urejevanje vseh mednarodnih spornih vprašanj. Politika blokov, ki stremi za ponovno razdelitvijo sveta na različna vplivna področja ni v skladu s socialističnimi pogledi na reševanju mednarodnih političnih odnosov. Zal se na politiko blokov opirajo na Zapadu in na Vzhodu, s čimer se nova Jugoslavija ne more strinjati, prav tako pa se s tem ne strinja cela vrsta drugih narodov, kjer politika blokov ogroža njihovo neodvisnost in mir. Tudi zadnje dogodke na Poljskem in Madžarskem lahko med drugim gledamo v tej luči. Globoka analiza mednarodnih političnih dogodkov, ki jo je podal tov. Tito v Ptuj, nam to dovolj jasno potrjuje.

Dogodki na Poljskem in Madžarskem so dovolj močan dokaz, da je centraliziran birokratski sistem največji sovražnik interesov ljudskih množic, ki se borijo za socializem v svojih deželah. Delavski razred, ki je na čelu te borbe za socializem, ima pred očmi ekonomsko prednost socializma in huma-

nejše odnose med ljudmi. Če je v kapitalistični družbi človek človeku volk, mora postati v socialistični — pravi tovariš in brat. Boj za socialistično ljudsko demokracijo je veličasten in zahteva veliko naporov, saj ima veliko sovražnikov — od relativne gospodarske zaostalosti, ideološkem pritisku stalinizma v vzhodnih deželah in od pritiska in groženj reakcionarnih elementov na Zapadu. Nova Jugoslavija si je z dosledno borbo za socialistično ljudsko demokracijo in za socialistične odnose med narodi pridobila velik ugled v mednarodnem svetu. Zato moramo še bolj razvijati

spodarstvenikov, da spravijo potrebe družbenega standarda in zahtev naše nadaljnje investicijske graditve v skladno celoto. Socializem ne pomenijo samo tovarne in stroji, pač pa so ljudske množice, zato je treba v našem gospodarstvu izhajati iz tega stališča. Zato, da bomo izvajali naloge tov. Tita v razvijanju čistih panog gospodarstva, ki lahko zelo hitro izboljšajo življenjsko raven delovnih množic, moramo delati v vseh podjetjih, tovarnah, organih družbenega upravljanja in organih ljudske oblasti.

Naši delovni ljudje dobro vedo, da bomo morali še naprej

sih, ki je privedla skoraj do nove svetovne vojne, ne dovoljuje, da bi živeli v pacifistični brezskrbnosti ker bi tako — našo s krvjo priborjeno svobodo in neodvisnost stalno izpostavljali nevarnosti. Nova Jugoslavija se je porajala v težkih dneh krvavih borb proti faš-

naši pot...« in Cankarja: »Na rod si bo pisal sodbo sam...« so postale vodilna ideja vseh borcev, ki so se s puško v roki borili za novo Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Prav zato je nova Jugoslavija premagala vse ovire, ki so jih delal njeni notranji in zunanji sovražniki. Enotnost jugoslovanskih narodov, skovana v skupni borbi proti fašističnim okupatorjem, heroizem delavcev v tovarnah in podjetjih, povezanost med voditelji in ljudstvom, vzgojna vloga Zveze komunistov in politično ter številčno močna Socialistična zveza delovnih ljudi Jugoslavije — to so temeljni kamni naše veličastne zgradbe, temelji naše nove socialistične Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Prav je, da nas ob teh spominskih dneh navdajajo naši napor in uspehi pri graditvi nove Jugoslavije s čustvi ponosa in vere v naše svetlo bodočnost. Pravico imamo biti ponosni na uspehe, ne da bi se ball očitkov neskromnosti. Toda to ni dovolj. Izkušnje iz preteklosti nas učijo, da moramo neprestano delati za nadaljnji in hitrejši razvoj našega gospodarstva, za uveljavljanje novih in novih socialističnih oblik družbenega življenja ter tudi za obrambno sposobnost naše socialistične domovine. Pri tem pa ne mislim samo na materialne pogoje. Mi moramo istočasno še bolj razvijati socialistično zavest in moralni lik naše mladine, saj je prav ona dala najdragocenejše žrtve za novo veliko stvar in vse kar delamo, delamo danes za boljše in srečnejše življenje, ne mislimo samo nase, pač pa na naša mlada pokolenja in na delovno ljudstvo vsega sveta.

Zelim, da bi vsi delovni ljudje našega okraja dostojno proslavili ta veliki dan.

Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija in naš ljubljani voditelj, tov. Tito!

Uvodnik ob prazniku republike, ki ga objavljamo v današnji številki je ponatis govora, katerega je imel predsednik Okrajnega odbora SZDL Ptuj, tovariš Nace Voljč na slavnostni akademiji v Ptuj.

delavsko in družbeno upravljanje, v katerih sodeluje veliko število delavcev, kmetov, delovne inteligence, žena in mladine. Se bolj moramo delati na dviganju našega gospodarstva, saj je le to porok za redno izboljšanje življenjskega standarda delovnih ljudi. V skrbi za vsakdanje potrebe delovnih ljudi je tovariš Tito že lansko leto zahteval od odgovornih go-

spodarnostjo, da spravijo potrebe družbenega standarda in zahtev naše nadaljnje investicijske graditve v skladno celoto. Socializem ne pomenijo samo tovarne in stroji, pač pa so ljudske množice, zato je treba v našem gospodarstvu izhajati iz tega stališča. Zato, da bomo izvajali naloge tov. Tita v razvijanju čistih panog gospodarstva, ki lahko zelo hitro izboljšajo življenjsko raven delovnih množic, moramo delati v vseh podjetjih, tovarnah, organih družbenega upravljanja in organih ljudske oblasti.

Naši delovni ljudje dobro vedo, da bomo morali še naprej sili, ki je privedla skoraj do nove svetovne vojne, ne dovoljuje, da bi živeli v pacifistični brezskrbnosti ker bi tako — našo s krvjo priborjeno svobodo in neodvisnost stalno izpostavljali nevarnosti. Nova Jugoslavija se je porajala v težkih dneh krvavih borb proti faš-

Okrajni komite ZKS Ptuj

Okrajni odbor SZDL Ptuj

Okrajni sindikalni svet Ptuj

Okrajni odbor ZBNOV Ptuj

Okrajni odbor ZVVI Ptuj

Okrajni odbor Združenja rez. ofic. Ptuj

Vam pošiljajo za DAN REPUBLIKE tovariške pozdrave in Vam želijo prijetno praznovanje

B JEZERU Fürstenberg v meklenburški pokrajini, leži taborišče Ravensbrück, velika, puša, gola planota, obdana z dva metra visokim zidom. Zid prepleta električna žica, ki se kot kača plazí in preži na žrtve. Velika vrata zapirajo vhod in mrki stražarji s čeladami in puškami stoje pred vhodom. Dvaintrideset zelenosivih barak čepi v črnem blatu, dvaintrideset stih krastač, ki mrko in topo zro v daljavo. Stare, gnile barke so to, nepriemerne za hlev, kaj seže za človeška bivališča. Med barakami so široke, črne ceste, shojene od tiscerih na smrt utrujenih korakov. Kraj je gol in prazen, morje rjavega peska v brezdanji pustini. Kar je bilo tu kdaj zelenega, so sproti pojavili roji koblic, ki so požrle vse do korenin. Jata vran se spretelava nad taboriščem. Velike so in rejene. Kadar so lačne, hrupavo krakajo, sedajo na barake in čakajo... Zadaj za barakami so pisarne, stanovanja za paznice in kantina. Vidijo se tudi strehe in dimnik krematorija. Na rumenem gričku onkraj zidu molí nekaj suhih smrek svoje počastne veje in mečejo sive sence v sive misli ujetnic. Barake so prenatrane z ženskami. Običene so v sivomodre progaste obleke, podobne uniformam iz zloglasne kaznilnice Sing-Sing. Na hrbtu nosijo velike, bež križ, narisan z oljnatno barvo. Črna številka je prista na rokavu in prsih. Pod številko je rdeč trikot, znamenje politične kaznenke. Zidanje nosijo rumene, nemške »verske« kaznenke vijoličaste, kriminaške zelene, a tipe črne trikote.

Barake so predeljene v dve veliki spalnice, v majhno dnevno sobo in hodnik. S hodnika vodijo vrata v sobo za starešino bloka. Dnevna soba za interniranko je majhna. Po tri ujetnice sede na enem stolu, kar, seve, povzročala nemalo sporov. V spalnicah so trinadstropni pogradi. Po pet, celo po sedem jetnic leži

POSLOVILNO PISMO

(Nadaljevanje z 2. strani)

bo konec vsega. Najlepše pozdrave in poljube od sinka

Adolfa

Ljubi bratci in sestre!

Tudi od Vas, bratci in sestre, se moram sedaj v mladih letih posloviti — in od življenja. Zato pa, ljubi bratci in sestre, uživajte Vi namesto mene življenjske lepote in ne pozabite name, ki sem moral ob zid zaradi drugih.

Zadnji pozdrav mojemu bratu Pepiju, preljubemu Stanku in mojemu najljubšemu srčanemu bratcu Mirkotu, ki ga tako ljubim.

ORMOŠKA OPREKARNA ORMOŽ

pošila vsem delovnim ljudem širom ptujskega okraja tovariške pozdrave in čestitke za Dan republike ter jim želi prijetno praznovanje tega praznika.

bim. Zadnjič se tudi poslavljam od svojih sestric. Tako kot sem jaz imel svoje sestre rad, si niti ne predstavljajo. Pozdravčke ljubim Pavli, Ivanki, Elci ter moji najmlajši sestrici Terezki.

Zadnji pozdrav v mojem življenju

od Adolfa

Poslavljam se tudi od vseh znancev. Pozdravite mi g. Gačarjeve, posebno pa še Mozarjeve in druge!

Pozdravlja Adolf

Ljuba mama, ata, brati in sestre, ne ustrašite se preveč mojega imena na plakatih, ko ga boste čitali, saj bom jaz takrat že rešen vsega trpljenja. Za vsakogar pač pride enkrat zadnja ura v življenju, tako je prišla tudi name, samo da nekdo stori smrt tako, drugi tako.

Se en pozdrav umirajočega sinka

Adolfa

Adolf — to je moj zadnji podpis.

Doslej je to pismo čuvala žena, ki je imela Adolfa najrajši v življenju — njegova mati. Čeprav je imela veliko otrok, ni v njej nikoli zamrl spomin na njena dva otroka, kajti še en sin je padel kot talec. Adolfovo pismo je hranila kot delček življenja svojega mrtvega otroka. Muzej ga danes priobčuje javnosti — v spomin nanj in na vse, ki so padli od krogel nacistične zveri, ki so trpeli v fašističnih ječah stotere muke, preden jim ni krogla pretrgala nit življenja, darovnega domovini na oltar. Vi-

Anica Kos:

(Po Borcu)

Odlomki iz taborišča RAVENSBRÜCK

skupaj. Ležišča so zmerom prenapolnjena, slamnata, trda in povečini nepokrita. Maloštevilne rjuhe so pisane, odeje umazane, največkrat tudi ušive. Baraka je namenjena za štiri sto ljudi, sprejeti pa jih mora 800 do 1000. V sobah je zato prerivanje, kot na sejmu. Zenske so prepirljive, nemirne, večkrat si sežejo v lase. Najrazličnejših narodnosti so. Rusinje in Poljakinje prevladujejo, sledijo Francozinje, Nemke, Jugoslovanke, Norvežanke, Švedinje, Danke, Švicarke. Celotno ameriške državljanke so tu!

Sirena tuli že ob štirih zjutraj; zlovesče se razlega v temo. Po-

jetnice so bolj podobne sivi prikazni kot človeku. Kakor lačne živali poželjuje strme v posodo za hrano, ki pičlo pokriva dno sklade. Hrano nosijo v velikih kotlih. Nekoč se je nosilkam obeda prevrnil kotel sredi taboriščne ceste. Tedaj so sestradane jetnice kot volkovi planile na razlito hrano in jed leže na tleh polizale.

Mlada interniranka, Nemka, je nekaj dan pobegnila od dela in ušla skozi gozd do bližnje vasi. Upala je, da ji bodo vaščani, Nemci, pomagali in jo skrili. Takoj so jo vrnili v taborišče. Težke verige so zvenele v počasen, izmučen korak. Slovo od mladosti in življenja! Neza-

Kogar ne pokosi bolezen, konča v plamenih krematorija. Vsak dan so selekcije, prebiranje sposobnih in nesposobnih. Nesposobnih pa je mnogo, mnogo. Nemški zdravniki z obrabi buldogov stoje v krogu, debeli, rejeni kot prašiči. Oči se jim lokavo svetijo v zalitih ličnicah, obraz je živalski in krut. Porogljivo spremljajo korake na smrt utrujenih jetnic. Glavni član komisije kaže s palico in odbira; desno, levo. Desno je življenje, levo krematorij. Med na smrt obsojenimi in živimi ni dosti razlike: jutri bo spet izbira. Kamion z esesovci je pripravljen. Jetnice lezejo vanj. Beseda jim je zamrla. Njihova duša blodi po mučniški poti, shirana telesa se zibljejo na trepetajočih nogah. Včasih zajočijo. Toda to ni jok človeka, to je ječanje sence, ki tone v smrtni strah.

Pred krematorijem se kamion hrupno ustavi. Nemške policistke trgajo obleke s teles in mečejo cunje na kup. Skoda jih je za ogenj! Zene stojijo gole in čakajo sodbo in smrt. Metrci zublji švigajo iz dimnika, zeleni, rumeni, krvorodeči. Ogenj besni in golta. Ihtenje zamira. Duh po osmojenih košterih ovije taborišče. Siv pepel vsak dan posipajo po nemških njivah in travnikih. To je delo pošastnega človeka in izrodov naroda, nekdanj slovitega po kulturi.

Na tisoče žrtev je iz judovskih

vrst. Nekaj jih vzame bolezen, večidel pa požre krematorij. Židje niso patrioti, ker pač nimajo svoje domovine. Zato morajo umreti...

Sef taboriščne bolnišnice je dr. Treite. Mogotec nad mogotci. Uniforma visi na njegovem suhem, visokem telesu. Plovohasec podolgovatega, izpitega obraza in bele polti. Suhih ustnic in sivih hladnih oči. Na dolgih nogah se ziblje kot lesen možič. Od časa do časa si stavi monokol na oko. Hodi s povešeno glavo in zdravniški bel plašč bahavo opleta okrog njegove mršave postave. Tip velikomestnega, izmozganega ponočnjaka. Glas mu je gospodovalen, rezek, besede vzvišene in redke. Ne pretepa bolnic, ne zdravnic in strežnic. Za disciplino in kazni skrbi nemška bolniška sestra s poetičnim imenom Roza. Rabelj bolnišnice je! Visoka, tehta najmanj 130 kilogramov, stara okrog 40 let. Kosmatega obraza kot opica in surovih potez. Prsi ji vise do trebuha. Roke so podobne lopatam in čevlji dolgi kot čolni. Redke lase ji pokriva čepica nemške bolničarke. Svojo velikansko zadnjico počasi dviga in premika kot kobila, ki vleče težek tovor. Za pasom ji visi jermen. Udari neumljeno in za malenkost. Tudi zdravnicam, strežnicam in bolnicam se včasih poznaajo črne proge jermena. Ošabna je kot sam Hitler. Vsi se je boje, menda sam doktor

Treite. Splošni pregled po bolnišnici opravlja ona. Le včasih jo spremlja dr. Treite. Ta se bolnic ne dotika z rokami, za to ima elegantno srebrno paličico.

Lep, zlat sončni majski dan je smeje planil v taborišče. Videti sonce je veselje, tolažba in upanje. Mlada zdravnica Francozinja Madeleine in Marija sta dežurni. Madeleine je visoka, suha, lepega obraza, temne polti in živahnih kretenj. Vedno se smehlja. Pravi tip vesele, južnjaške Francozinje. Vedno je pripravljena žvrgoleti svoj vedri »o la la«. Zmerom nasmejana junaško prenaša svojo usodo. Govori slabo nemščino, a polna je prijetnega humorja in šal. Zna pristno posnemati vse osebnosti, zlasti vodilne politične ljudi, s čimer izvabi internirankam mnogo smeha. Čeprav različnega temperamenta in narodnosti, se z Marijo dobro ujemata. V bolnišnici je mir, bolnice počivajo. Bolniško osebje je za urico prosto. Marija in Madeleine stojita na hodniku barake in gledata skozi okno na črno taboriščno cesto. Dolga vrsta žena se po tej cesti pomika počasi naprej. Kratka progasta krila opletajo okrog suhih nog. Črna, razdejana cesta požira odmev korakov v težkih cokolah. Zene so vzprežene v težak, mogočen cestni valjar, ki se pomika za njimi kot črna škripajoča pošast. Vrvi režejo v občutljiva, nežna ramena, mišice se napejajo. Črne sence padajo na oznojene obraze. Povrnila se je doba Cezarja. Tuja sila zapoveduje delati in korakati v glad, obup in smrt. Ta vojna je priklcala na dan vso goloto duše in surovost. Pred jetnicami stopa lakota, spremljajo jih kriki paznic in bič... (Konec prihodnjic)

GRADBENO PODJETJE

DRAVA

PTUJ — MASARYKOVA ULICA 5

Vsem dosedanjim investitorjem se zahvaljujemo za naklonjenost in zaupanje, ki so nam ju izkazali ter zagotavljamo, da bomo tudi v bodoče vestno izvrševali prevzeta dela novih investitorjev. — Obenem pošiljamo vsem delovnim ljudem našega okraja kakor tudi sosednih okrajev tovariške pozdrave za praznik republike.

ziva k apelu. Do okostja shujšane ženske vstajajo in se postavljajo v vrsto. Zbor traja včasih štiri, celo po pet ur. Pogosto dežuje in tedaj teče voda po tliniku, polni obleko, nos in usta. Čevlji so vedra vode in noge v njih kosi lesa. Tako premočne morajo jetnice na delo. Po pet in pet stopajo v vrsti. Za pasom jim tiče posoda za hrano, tako imenovana miska, žlica in vrečica za kruh. Ena skupina dobi kramp, druga lopate, tretjo napotijo v tovarne. Težki udarci cokol votlo odmevajo v jutranji mrak. Vsako skupino spremljajo paznica, bič in pes. Delo se začne ob sončnem vzhodu in neha v mraku. Zvečer se udje razbolijo, zato spanje ne prinese počitka. Obraz paznice je nadut. Vrh moderne frizure čepi če-

vestna je padla v lastno kri. Za zgled in svarilo so jo pustili ležati na črni cesti taborišča vse popoldne. Se smrt ni izbrisala krutih pramenov biča z izčrpanega telesa. Mladj obraz je bil

Splošno mizarstvo in žaga

PTUJ, NA PRISTANU 4

Cestitamo vsem svojim cenjenim strankam in delovnim ljudem ob prazniku republike — 29. novembru — ter jim želimo prijetno praznovanje.

od udarcev izmaličen, svetli lesje so bili gmotna kepa krvi in blata.

V baraki št. 13 sta med drugimi Slovenkami tudi mlada zdravnica Marija in njena 16-letna sestrica Vera. Obe sta tihi, mirni in med tovarišicami prijubljeni. Tudi Marija hodi na naporno delo. Večkrat nadomešča svojo sestrico. Po dveh mesecih jo pokličejo v bolniško barako, imenovano revir. Jetnice opravljajo tu zdravniško službo. Delo je naporno, hrana nekoliko boljša. To so barake smrti. Dan za dnem umrje na stotine žena.

Pred barako so jetnice v posebni službi. Ze navsezgodaj stojijo pred vratji iz črnih desk zbit mrtvaški vozček. Vanj so vprežene interniranke. Ta vprežga prevažajo gola, mrtva trupla, okostnjake, v celico krematorija. Smrt žanje na široko. Tifus, griža, jetika, pljučnica so njeni glavni pomagači. Posebno mlade ginejo kot cvetje v jeseni. Zenske v revirju niso bolnice, preizkušnja so za moderna sredstva medicinske vede. Uničevanje duše in telesa. Lačni, izmučeni, možgani niso revolucionarni, lačna misel ne more usmeriti boja proti nacizmu in proti vojni. Domovina Goetheja je v rokah mož, ki jim ni nič sveto, ki poznajo samo uničevalne, morilske in roparske ideje. V tih idejah vidi Hitler sebe, svoj lik apostola zmage...

TRGOVINA S STEKLOM IN PORCELANOM

STEKLO. PORCELAN

PTUJ — ima vedno v zalogi kvalitetno steklo in porcelan. Naš kolektiv vas bo ob vsakem nakupu zadovoljivo postregel. Za Dan republike pa tovariške pozdrave.

nike delavskih svetov, predsednike upravnih odborov ter predsednike sindikalnih podružnic 18 kmetijskih gospodarstev v ptujskem okraju, ki je imel namen politično in strokovno usposobiti funkcionarje delavskega upravljanja za njihove naloge v kmetijskih gospodarstvih ter izpolniti njihove izkušnje in poglede na delavsko upravljanje. To je že drugi tovrstni tečaj v ptujskem okraju. Pred tem tečajem se je končal v Štatenbergu desetdnevni tečaj za funkcionarje iz industrijskih podjetij in obratov ptujskega okraja. Oba tečaja je organiziral Okrajni sindikalni svet na pobudo komisije za družbeno upravljanje pri Okrajnem odboru SZDL v Ptuj, sredstva za tečaj pa so dala kmetijska gospodarstva. Po izjavah predavateljev in tečajnikov je bil tečaj potreben in zelo koristen.

V razpravah po 9 referatih ptujskih političnih funkcionar-

OBVESTILO

Upravni odbor Društva prijateljev mladine je na svoji seji razpravljal o pripravah praznovanja novoletne jelke. O posameznih prireditvah, ki bodo v ta namen, bodo tereni pravčasno obveščeni. Kar se tiče praznovanja prihoda dedka Mraza po terenih, predvsem programov, naj tereni obdrže lanskoletno prakso, ker so nekateri pokazali vso sposobnost, pripraviti našim najmlajšim zelo prijetno doživetje. Pri zbiranju materialnih sredstev, ki naj služijo temu namenu, je DPM na prošnjo gospodarskih podjetij prevzelo zbiranje materialnih prispevkov ter naproša zastopnike terenov, da se ne obračajo s prošnjami na gospodarska podjetja, da se ne bi dogajalo kakor v prejšnjih letih, ko so se prosilci vrstili drug za drugim ter tekmovali, kdo bo prvi. So namreč tereni, kjer ni nobenega gospodarskega podjetja, zopet tereni, kjer so močna gospodarska podjetja in bi ne bilo prav, da bi nekateri ne dobili sredstev, drugi pa bi jih imeli preveč. Društvo prijateljev mladine bo pasivnim terenom priskočilo na pomoč iz prispevkov, dobljenih od gospodarskih podjetij.

Terenom pa prepuščamo vso iniciativo, da skušajo najti izven gospodarskih podjetij vire za to praznovanje (med člani SZDL, starši otrok itd.).

Okrajni odbor DPM

V Štatenbergu je bil tečaj za funkcionarje delavskega samoupravljanja

V Štatenbergu pri Makolah se je končal večeraj, 27. novembra, devetdnevni tečaj za predsed-

jev in gospodarstvenikov so povedali predsedniki delavskih svetov, upravnih odborov in sindikalnih podružnic: pri praktičnem delu in pri upravljanju občutijo, da jim manjka politično in strokovno znanje. Tokom 9 dni so bili ločeni od vsakodnevnih skrbi in dela in so imeli veliko prilike, da so se lahko posvetili študiju, poslu-

sabljanje kadrov, zlasti kmetijskih gospodarstev in več misliti na sredstva, ki so v ta namen potrebna. Tak način tečaja, kot je bil tečaj v Štatenbergu, se jim zdi jako primeren. Letovišče, ki je v sezoni za okrevanje in razvedrilo delovnim ljudem, naj jim bo poziml v potuk in izpopolnjevanje. Letovišči Borl in Štatenberg v ptujskem

Letovišče »Dom ob Dravinji«

TRGOVSKO PODJETJE

„LES“

OKRAJNE ZADRUŽNE ZVEZE — P T U J

Cestitamo vsem delovnim kolektivom, kmetijskim zadrugam in delovnemu ljudstvu naših mest in podeželja k prazniku republike — 29. novembru.

šali predavanja in se po predavanjih v prosti razpravi pomenili o raznih praktičnih vprašanjih. V tem času so videli tudi nekaj strokovnih filmov, ki jim jih je priskrbel Okrajna zadruga zveza, obiskali so tovarni v Majšperku ter se pogovarjali s funkcionarji tamkajšnjih organov delavskega upravljanja. Prosti čas so porabili za čitanje časopisja, poslušanje radijskih predavanj ter poročil največkrat pa za medsebojno spoznavanje ter razprave o raznih izkušnjah organov upravljanja pri raznih kmetijskih gospodarstvih. Večina tečajnikov je spoznala, da bo potrebno v bodoče več sredstev in več zimskega časa porabiti za politično in strokovno uspo-

okraju sta sposobni sprejeti take tečaje in se bo njun kolektiv z upravo vedno gotovo rad potrudil, da se bodo tečajniki in predavatelji v času tečaja pri njih prav prijetno počutili. Tečajniki obeh tečajev so se o skrbi za nje v Štatenbergu zelo laskavo izrazili, enako pa tudi Okrajnem odboru SZDL in Sindikalnemu svetu ter predavateljih.

S tečaja se bo vrnilo na 18 kmetijskih gospodarstev v ptujskem okraju 35 funkcionarjev, kmetijskih delavcev, ki si bodo v bodoče prizadevali čim bolj koristiti napredku delavskega upravljanja pri svojih podjetjih oziroma gospodarstvih in si bodo radi medsebojno pomagali z novimi izkušnjami po tečaju.

Regresi za kmetijske stroje

Novi predpisi o regresu za kmetijske stroje, kakor tudi o regresu za gorivo za kmetijstvo, za umetna gnojila, za sredstva za zaščito rastlin in druga sredstva za kmetijsko proizvodnjo iz industrije, imajo v osnovi dva smotra: da izpodbude proizvajalce teh sredstev, da bi si prizadevali doseči večjo proizvodnost oziroma znižanje lastne cene in da normalizirajo tržišče s temi sredstvi.

Dosedanja osnovna politika, da se regres za nakup velikih kmetijskih strojev daje samo socialističnim gospodarskim organizacijam, je ostala nespremenjena. Naša prizadevanja gredo za tem, da se po tej poti poveča družbena proizvodnja v kmetijstvu. Glede na to, da pričakujemo v prihodnjem razdobju, da bodo kmetijske zadruge prvi kupci teh strojev, s katerimi bodo opravljale usluge individualnim kmetom, se ta regres posredno prenaša tudi na individualne proizvajalce. V celoti gledano je osnovna naša politika na vasi ta, da povečamo delovno proizvodnost z uporabo družbenih sredstev in da s tem onemogočimo lastnikom kmetijskih strojev izkoriščanje na vasi.

Individualni kmetijski proizvajalci bodo dobivali še dalje regres za vse vprežne kmetijske orodje, ki v naših pogojih tvori osnovno opremo kmečkenga gospodarstva. V tej osnovni politiki potemtakem ni nobene spremembe.

Nekaj manjših kmetijskih orodij je bilo izpuščeno iz regresa za vse proizvajalce. Za ta sredstva nimajo pravice do regresa niti posestva niti zadrževanja niti individualni proizvajalci.

Važna sprememba v sistemu regresiranja je v tem, da se regres na kmetijske stroje ne bo več dajal v odstotku od prodajne cene proizvajalca, temveč v določenem znesku za vsak stroj. Dosedanji način regresiranja v odstotku od prodajne cene je vzpodbujal vzdrževanje cen, če ne celo njihovo povečanje. Ni bilo prizadevanj podjetij za specializacijo, v popolnem smislu besede, pa tudi kooperacija ni bila nujna, ker je regres vedno poplačal okrog 50 odst. prodajne cene. Zato je tudi prišlo do tega, da je isto orodje, kakor na primer plug, prikolico, brano itd. izdelovalo več podjetij, toda z zelo velikimi razlikami v prodajni ceni.

V novem sistemu regresiranja je bil postavljen temeljni princip: za kmetijski stroj istih proizvajalnih svojstev — isti regres. To bo vsopodbudilo proizvodna podjetja, da se bodo prilagojevala tržišču in povečevala delovno produktivnost, a da ne bodo samo brezbržno računala, kako jim bo 50 odstotkov pro-

PO »NAŠI SKUPNOSTI«

dajne cene plačano iz regresa in da se bo treba boriti na trgu samo za drugih 50 odstotkov. Tako so sedaj vsa proizvodna podjetja na trgu v istem položaju, kmetijski proizvajalci kot kupci pa so v ugodnejšem položaju, da pri tekmovalju proizvajalcev pridejo do boljših strojev po nižjih cenah.

V zvezi s tem je določeno, da gre promet normalno, brez vpliva regresa, do zadnjega prodajalca, to se pravi, da se regres kakor pri umetnih gnojilih izplača šele pri prodaji strojev zadnjemu uporabniku. Ta sistem izplačevanja regresa je bil pogosto kritiziran kot napačen in sicer od naših gospodarstvenikov, ki se ukvarjajo s prometom s tem se ustvarja velika administracija, da se ustvarjajo težave pri obračunavanju, da se brez potrebe zaposlijo velika obratna sredstva itd. Toda pogosto ne vidijo bistva te spre-

membe, to je, da se regres pravzaprav daje za napredek kmetijstva kmetijskim proizvajalcem. Regresira se potemtakem sredstvo tedaj, ko je začelo delati, a ne tedaj, ko je odšlo s tovarniškega dvorišča v trgovsko mrežo, pa lahko še polni dve leti leži nekje v skladišču. Za skupnost, ki daje regres, je mnogo bolj koristno, da regres izplačuje tako. Ta način dejansko zahteva več administracije, zato pa donša več koristi pri normaliziranju gibanja kmetijskih sredstev v prometu.

Končno je bila z novim sistemom uvedena nomenklatura strojev in orodij, ki jih regresirajo, nove stroje pa je mogoče uvesti v regresni sistem po določenem postopku, to je na predlog inštituta za mehanizacijo in kmetijske zbornice. To pomeni, da bodo regresirali samo tiste stroje, katerih uporaba je že raziskana in njihova proizvodna svojstva preizkušena.

M. R. J.

Pomen globokega zimskega oranja

Smisel zimskega oranja je znan. Kljub temu pa se pojavljajo mnjenja, da se rodovitnost zemlje s tem agrotehničnim ukrepom zmanjšuje.

Rodovitnost zemlje zboljšujemo z raznovrstnim gnojenjem, ker ji s tem dovajamo rastlinsko hrano. O tem je vsak kmetovalec prepričan. Vsa kmetovalca tudi ve, da tudi zemlja sama vsebuje rastlinsko hrano in da ta postaja dostopna rastlinam, če zemlja razpada ali če se presnavlja. Razpadanje in presnavljanje zemlje pospešujemo, če jo orjemo ali rahljamo, ker s tem omogočamo dostop zraku, ki je za presnavljanje nujno potreben. Zrak je namre predpogoj za delo zemeljskih bakterij, ki imajo važno nalogo pri presnavljanju zemlje.

Toda značilnosti in lastnosti obdelovalne zemlje so zelo različne. Različne zemlje tudi različno vežejo in oddajajo rastlinsko hrano. Srednje težka in težka zemlja jo boljše usvaja in teže oddaja, lahka, peščena in humusna zemlja pa jo slabše veže in lažje oddaja. Hrano črpajo rastline z vodo, v kateri mora biti raztopljena. Zato je voda važna okolnost za rodovitnost zemlje. Zemlja je lahko rodovitna, če pa ni vode, je iz produkcijskega vidika nekoristna, torej nerodovitna. Zato mora biti v zemlji vedno dovolj

vode, da lahko rodovitnost zemlje pride do izraza.

V zemlji pa ne sme biti tudi preveč vode. Če se je zemlja tako napila vode, da se ta na-

Inž. Egon Zorec

haja tudi med zemeljskimi zrnici in ne samo v njih, potem je to za zemljo slabo, ker trpi zaradi pomanjkanja zraka. V takem primeru namreč v zemlji zamre življenje in delovanje koristnih bakterij, presnavljanje zemlje pa popolnoma preneha. Posledica tega je zmanjšana rodovitnost zemlje, posebno, če to stanje traja dalje časa in če medtem rastline porabijo vso razpoložljivo hrano. Škoda pa nastane v tem primeru tudi zaradi odplavljanja. Prevelika količina vode namreč pronica v notranjost, s seboj pa odnaša humus in v sebi raztopljeno rastlinsko hrano. V tem primeru govorimo o padcu rodovitnosti zemlje zaradi izpiranja. Vsekakor je treba skrbeti, da se zemlja nikdar toliko ne napiranj.

Vsekakor je važno, kdaj pride do najintenzivnejšega izpiranja. V ta čas štejemo obdobje, ko je presnavljanje v zemlji najživahnejše, rastline pa vse hrane sproti ne porabijo. To se dogaja v poletnem času, najpogosteje po žetvi. Do-

7. številka časopisa „Delo in varnost“

Strokovni časopis »Delo in varnost« je do danes prvi in edini list v državi, ki se bavi z vprašanji zvišanja produktivnosti in smotrnega gospodarjenja v industrijski proizvodnji, s problemi pravilne, znanstveno utemeljene organizacije dela, z vzgojnimi problemi kadrov v gospodarstvu in s problemi zdravstveno-tehnične zaščite pri delu. Vsebinska 7. številka, ki je pravkar izšla: »Za dvig produktivnosti v naših gospodarskih organizacijah«, Mitja Kamušič: »Grafična obdelava dinamike premijskega sistema«, Radovan Andrejčič: »Kontrola kvalitete s statističnimi metodami«, Dr. Mirko Pibrovec: »Vpliv psihološko zdravstvenih činiteljev na proizvodnost industrijskega delavca«, Dr. Saša Cvahte: »Racionalizacija dela in medicina«, Boris Florjančič: »Kaj naj ukrenemo, da bi omejili smrtno in ostale nezgode v rudarstvu (metalurgiji)«, inž. Boris Gostiša: »Prirodni brusni in umetni brusilni koluti«.

OB RAZSTAVI HABILITACIJSKIH IZDELKOV DUŠEVNO DEFEKTHNIH OTROK

Izdelki omejene domišljije

Minul teden je bila v sejni dvorani občinskega ljudskega odbora v Ptujju odprta zanimiva razstava rehabilitacijskih izdelkov duševno defektnih otrok iz doma v Dornavi. Namen razstave je bil prikazati ljudem uspehe rehabilitacijskega oddelka v domu, kjer skušajo lažje slaboumne otroke priučiti koristnemu delu. Če se človek poglubi v razstavljene izdelke in razume, koliko prizadevanja je bilo treba s strani osebja, da so otroci dosegli takšno stopnjo sposobnosti za določeno delo, je razstava izredno zanimiv prikaz različnih faz rehabilitacijskega postopka.

Razstavljeni predmeti so izdelki 8 gojencev. Prvi štirje so najboljši, naslednja dva kažeta manjšo sposobnost, zadnja dva pa predstavljata najmanj razvite gojence. Silvo B., star 14 let, kaže izredno sposobnost za ročna dela, razstavljenih pa ima tudi nekaj zanimivih risb. Izredno fantazijo v risbah kaže Janez S., ki ima 12 let. Je gluho in razen tega tudi duševno defekten. Vendar njegove risbe niso zanimive samo za ljudi, ki se ukvarjajo s poukom teh otrok, temveč tudi za vsakogar drugega. V risbah se prepleta bujna fantazija, tanki, čudne ladje in stroji ter grozotne pošasti odkrivajo neki povsem svoj svet njegove domišljije. Značilna in najbolj razumljiva je risba velikih, oddaljenih gor, h katerim se vije dolga bela cesta. To sliko je pričaral njegov spomin na domače kraje, kajti Janez je doma z Gorrenjskega. Razen tega ima razstavljen tudi ročna dela. Medtem ko drugi prerisujejo, Janez riše sam. Človek si nehoče misli, da bi fant moral v tej smeri doživeti nekakšen razvoj, čeprav vzgojitelji trdijo, da za to ni verjetnosti.

Nadalje vse vrstijo predmeti, ki so zmeraj bolj nedodelani. Slike izrezljane iz barvastega papirja, hišice iz lepenke, prtički, opletene steklenice, predpražniki in drugi predmeti postajajo vse bolj okorno izdelani. Tonček G. je predzadnji med gojencev, ki razstavljajo. Njegove risbe so mešanica čudno skrivenčenih črt, ki ne predstavljajo za normalnega človeka nič določenega. Vendar je tudi v njegovih predmetih neko hotelo.

nem glede izpiranja, bo tudi poznal razdelitev padavinske vode. Tedaj tudi ve, zakaj je zimsko oranje priporočljivo. V tem pogledu je Slovenija zelo različna, ker količine padavin z večjo oddaljenostjo od morja padajo. Vendar o tem kaj več proti notranjosti vedno bolj prihodnji.

nje, ki bo po daljši dobi gotovo privedlo do svojega rezultata. Treba je vedeti, da so vsi predmeti plod dveletnega vztrajnega dela s temi otroki. Razstava popolnoma prepriča obiskovalca, da je te otroke možno priučiti in usposobiti za določeno delo in da bodo lahko sčasoma opravljali kakšno koristno delo z vso natančnostjo. V tem je tudi pomen in opravičilo obstoja rehabilitacijskega oddelka v domu za duševno defektne otroke v Dornavi. Ta oddelek je zaenkrat le prvi poskus in vzorec, kako naj bi izgledalo rehabilitacijsko delo. V domu ima namreč zatočišče okrog 180 duševno omejenih otrok, ki so večidel težko slaboumni in pri katerih ni govora o rehabilitacijskem delu. Vendar je ravno ta oddelek zasnovan, iz katere bi se lahko razvil večji rehabilitacijski zavod, kjer bi se ob zadostnem številu specializiranih kadrov, učilnic in delavnic lahko usposabljal tudi večje število defektnih otrok, ki se še lahko priučijo koristnega dela. Tak zavod bi bil edinstven pri nas, bil pa bi neobhodno potreben.

Nova knjiga o čebelah

Vse po vojni so pogrešali naši čebelarji primerno knjigo, ki bi jim bila pri njihovem delu v čebelnjaku svetovalec in vodnik. Prav posebno pa je taka knjiga potrebna čebelarjem začetnikom. Iz nje naj bi zajemali splošno znanje, kako umno čebelariti.

Vsem tem potrebam hoče od pomoči Zveza čebelarjskih društev za Slovenijo z izdajo takega prepotrebne priročnika. Pred kratkim je zagledal bell dan I. del Sodobnega čebelarjenja pod naslovom »Sodobno čebelarstvo« I. del (teoretičen). Temu bo pa sledil drugo leto II. del pod istim naslovom, ki bo pa obravnaval praktična opravila pri čebelah.

Noben sodoben čebelar, ki hoče res napredovati pri svojih čebelah, ne bo mogel pogrešati te knjige. O vrednosti in vsebini tega dela se lahko vsakdo sam prepriča. Naročij naj jo pri Zvezi čebelarjskih društev za Slovenijo. Vežana stane 1350 (entisočtristopetdeset), broširana pa 1150 dinarjev.

Čebelarji pohitite z naročilom, da ne bi ostali brez tako koristne in prepotrebne knjige. Člani Zveze jo lahko naroče tudi pri svojih društvih na obročno odplačevanje. C. M.

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE VOLNENIH IZDELKOV MAJŠPERK

CENJENIM ODJEMALCEM ISKRENO ČESTITA

ZA PRAZNIK REPUBLIKE

IN SE VNAPREJ PRIPOROČA

SVOJIM ODJEMALCEM NUDIMO KVALITETNE IN CENENE IZDELKE: BLAGO ZA MOŠKE IN ŽENSKO OBLEKE, MOŠKE IN ŽENSKO PLAŠČE, MOŠKE IN ŽENSKO KAMGARNE VSEH VRST. NAŠ HUBERTUS IN LODEN STA NAJBOLJ ISKANA. BOGATA IZBIRA DESENOV IN BARV. POIZKUSITE ENKRAT IN KUPOVALI BOSTE VEDNO LE IZDELKE

Tovarne volnenih izdelkov v Majšperku

KUMENTAR

Analiza predsednika Tita

V zadnjih dneh ni bilo, če bi izrekli omev na govor našega predsednika Tita, ki ga je imel v Pulju ter ugrabitev bivšega predsednika madžarske vlade Imre Nagya, na svetovni politični pozornici dogodkov, ki bi še bolj razburili svet, kakor je že.

Komentarji o govoru predsednika Tita so se pojavili slrom po svetu in za nekaj časa okupirali dobršen del prostora v svetovnem tisku, kakor precej časa v oddajnih programih skoraj vseh radijskih postaj na svetu.

Ce bi hoteli na kratko povzeti misli predsednika Tita, ki jih je izrazil v svojem govoru v Pulju, bi ugotovili, da je Tito dokaj podrobno razčlenil trenutni položaj v svetu ter zavzel do njega svoje stališče. Predvsem je ugotovil, da v vzhodnoevropskih deželah še niso obračunali s stalinizmom, katerega je spravil na površje sam sistem, dalje, da dogajanje na Poljskem in Madžarskem ni drugo kot odpor proti prenočnemu odpravljanju stalinizma, da so v teh deželah, vključno ZSSR, še sile, ki kljub sklepom XX. kongresa KP ZSSR še vztrajajo pri stalinizmu in da se vodstvo ZSSR boji protistaliniističnih gibanj v vzhodnoevropskih deželah.

Predsednik Tito je zavzel tudi stališče do sovjetske vojaške intervencije na Madžarskem ter

(esar po v Romuniji niso potrdili). V zvezi s takšnim tokom dogajanja, ki je v očitnem nasprotju z sporazumom med jugoslovansko in madžarsko vlado, je poslala jugoslovanska vlada madžarski vladi noti, v katerih se zahteva točna izpolnitev sporazuma glede Imre Nagya, posebno kar se tiče zagotovitve neoviranega odhoda madžarskega politika na njegov dom.

Podobno noto je poslala jugoslovanska vlada tudi sovjetski vladi. Madžarska vlada do trenutka, ko to pišemo, še ni smatrala za potrebno, da bi odgovorila na noti jugoslovanske vlade, v svojem časopisu in radiu pa je samo objavila besedilo jugoslovanskih not, ne da bi svojo javnost tudi uradno seznanila z dejanskim potekom dogajanja. Še več, predstavniki madžarske vlade na sestankih desinformirajo javnost, češ da je deportacija Nagya in njegovih tovaršev stvar skupne sovjetsko-jugoslovanske zarote.

Jasno je, da zadeva z Nagyjem lahko najbolj škoduje madžarski Kadarjevi vladi, ker je znano, da madžarske delovne množice še vedno in dokaj vztrajno zahtevajo povratek Imre Nagya v madžarsko vlado, kakor tudi splošno konsolidacijo in pomirjenje na Madžarskem sploh.

Andrej Kovač, bibliotekar:

Ptuj in okolica v pesmi in povesti

(Nadaljevanje)

V strojarju Wundsamu je pisateljica upodobila svojega starega očeta, o katerem pravi v že omenjeni družinski kroniki, da je bil nenavadno strog mož, ki je s svojimi otroki malo govoril, jih redko kdaj ljubkaval, toda delal je zanje in jih tudi po lastnem togem meščanskem načrtu ljubil. Pri mizi ni smel nikdo od otrok spregovoriti besedice, po molitvi so morali tiho zasesti svoja mesta. Kdor je šepetal ali se igral, ta je moral od mize proč. Ce se ga domača služkinja ni usmilila, je moral ostati lačen. Otroci nikoli ni obdaroval, samo svojo hčerko, pisateljčino mater Ano je nekoč razveselil s srebrno dvajsetico. Imena svojih hčerk je vedno zamenjal, če je od katere kaj želel, je poklical hkrati vseh pet. Slovenskega jezika se nikoli ni mogel naučiti in tudi za trgovino ni imel potrpljenja, to je morala voditi njegova žena. V svojem pretiranem meščanskem ponosu je čutil do gledaliških igralcev poseben odpor. Ko bi nekoč moral njegov sorodnik, gledališki igralec Klement Gmen pri njih prenočevati, ga je zaradi njegovega poklica nagnal iz hiše, češ, komedijant nikoli ne bo stanoval pod njegovimi strehi! Njegova žena Ana je bila vsa obupana ob pomanjkanju vsakega umetniškega čuta svojega moža. Ni slutil, da bo ta igralec postal še zelo slaven komik in operetni pevec na Dunaju in v Frankfurtu ob Maini, kjer je tudi obhajal petindvajsetletnico gledališkega udejstvovanja.

6. junija, on ob šestih zvečer, ona pa dve uri kasneje. Njun stari prijatelj doktor Nevis jima je zatisnil oči. Istega dne je kruta azijska morilka pobrala tudi strojarskega pomočnika Matevža. Zaradi te grozne epidemije so bile v bližnjem mestnem špitalu vse postelje zasedene. 8. junija tega leta je umrlo v mestu že trinajst oseb, nakar je začela kužna bolezen polagoma ponehavati. In čudno, rože so to leto tako lepo cvetele kot nobeno leto poprej in sonce je sijalo dan za dnevom...

Strojarijev Jurij, ki se je vrnil iz tujine z razpisno ženo Angelo, je prevzel strojarno, toda gospodaril je slabo in trosil denar za razuzdano ženo, ki je še sama kradla denar iz predalov v trgovini. — Jurij se je ob neki nevihti prehladil in nevarno zbolel. V tem času je nastal tudi požar v strojarski delavnici, zgorelo je mnogo hiš. K sreči je bila svetla in brezvetrna noč, sicer ne bi ostalo nobene hiše v Dravski ulici.

V strojarni so dolgoviti rastili iz dneva v dan. Jurij se je zadrževal pri ptujskem židu Herschlu, da je lahko ustregel muhasti ženi, ki je zapravljala denar po toplicah in se nič ni

brigala za bolnega moža. Starejša strojarjeva hčerka Otilija, ki je še najbolj skrbela za dom, je morala prodati gozd in vinograd. Izkupiček sta ženski shranili v posebno omaro, ključ pa je vzela Angela, češ da ga bo izročila možu Juriju, ki pa ključno pobočja.

PTUJSKA TISKARNA PTUJ, SLOVENSKI TRG 9 Vsem cenjenim strankam želimo prijetno praznovanje Dneva republike ter se jim tudi v nadalje priporočamo.

ča ni dobil. Neke noči pa je pobegnila z vsoto, ki je bila namenjena za kritje dolgov. Ko je Otilija hotela izplačati naprej nadležnega žida, je z grozo opazila, da ni nikjer shranjenega denarja, ključ pa je tičal v omarini ključavnici. Žid pa je v mastnem kaftanu nestrno čakal na svoj denar.

Ptujski osmošolci pripravljajo kulturni večer

Zalostna je resnica, da je v Ptujju tako slabo razvito kulturno življenje. Samo kakšen kulturni večer, ki ga je priredila Svoboda, ali pa kakšen koncert in že smo pri kraju kulturnega pregleda za nekoliko let nazaj. Več skrbi bi morali posvečati takšnim kulturnim večerom, saj so lahko lepi, znanstveni in koristni.

Ptujski osmošolci so se odločili, da bodo pripravili dober

kulturni večer in poskušali oživiti kulturno življenje in dati pobudo tudi drugim organizacijam za prirejanje stičnih kulturnih večerov. Težko je sestaviti dober program. Osmošolci so prosili uslužnega prof. Gantarja za pomoč in ta jim je dal precej dobrih nasvetov. Brali bodo pesmi in prozne sestavke vidnejših tujih in domačih pesnikov in pisateljev. Vmes pa bodo zaigrali, saj je v osmem

razredu precej dobrih učencev Glasbene šole. Če se bodo osmošolci dovolj potrudili, bomo lahko imeli v bližnji bodočnosti v Ptujju dober literarno-glasbeni večer.

ESPERANTO Esperantisti v Ptujju pričeli z delom

Od 8. preteklega meseca je v Ptujju začetni tečaj esperanta, ki ga obiskuje 12 tečajnikov in tečajnic.

Počeniš s 24. p. m. odnosno 6. t. m. pa se esperanto poučuje kot fakultativni-neobvezni predmet v tuk, gimnaziji in v nižji gimnaziji v Središču. Povsod je pouk tedensko po 2 uri. V Vajenski šoli se še zbirajo in bo tudi tam odprt prvi in drugi letnik. Verjetno pride še v poštev nižja gimnazija v Ormožu. V Ljutomeru pa je med članstvom »Svobode« zanimanje za esperanto in bi želeli imeti tečaj. Učitelj bi moral prihajati iz Ptujja.

Konverzacijski večeri, ki so ob četrtkih v sobi odbora SZDL, so namenjeni članom za izpopolnjevanje v znanju jezika. Zal esperantisti še vedno nismo dobili sobe pri »Svobodi«, kjer bi si uredili knjižnico. Enake težave s prostorom ima mladinski esperantski krožek v Turinšču.

Interesenti-samouki si bodo lahko v kratkem nabavili novo izšel esperantski učbenik za začetnike.

Kdor želi mednarodnega sodelovanja — naj se uči mednarodnega jezika. Javite se osebno ali pismeno Esperantski sekciji v Ptujju.

MESTNI KINO PTUJ

Vsem obiskovalcem naših kino pre stav želimo prav prijetno praznovanje Dneva republike ter zagotavljamo, da vas bomo vedno poskušali razvedriti z najboljšimi filmi.

ocenil prvo intervencijo kot veliko nepravilnost, ker je nastopila proti madžarskim množicim, ki so se borile proti stalinizmu, vendar s socialističnih pozicij, druga intervencija pa je drugačnega pomena, ker je med tem med upornimi madžarskimi množicami prevladovalo protirevolucionarno krilo.

Predsednik Tito se je dotaknil tudi anglo-francosko-izraelske napadalnosti v Egiptu ter podčrtal dejstvo, da so s francoske strani to napako napravili francoski socialisti, ki so trenutno prevladujoča stranka v Franciji in katere predstavniki tvorijo sedanjo francosko vlado.

Zanimivo je, da so Titov govor na dolgo in široko komentirali tako na Zahodu kakor na Vzhodu, še bolj pa to, da so prvi kot drugi uporabili Titove besede za obsodbo nasprotnika.

Imre Nagy sovjetski uetnik

Drugi dogodek, ki je pritegnil nase veliko pozornost prav v zadnjih dneh, je ugrabitev Imre Nagya, bivšega predsednika madžarske vlade v času po 23. oktobra letošnjega leta in njegovih političnih prijateljev. Znano je, da se je Imre Nagy zatekel 4. novembra, torej ob začetku druge sovjetske vojaške intervencije na Madžarskem, v poslopje jugoslovanskega poslaništva v Budimpešti, kjer je ostal ves čas do 22. novembra. Tega dne je Nagy po tem, ko se

Zasedanje Generalne skupščine OZN

Generalna skupščina Organizacije Združenih narodov obravnava na svojih zasedanjih predvsem položaj na Bližnjem vzhodu, potem ko je obirno obravnavala položaj na Madžarskem. V tem pogledu je sprejela resolucije, ki zahtevajo umik sovjetskih čet iz te države, ustavitve deportiranja Madžarov v ZSSR ter omogočanje prihoda opazovalcev OZN na Madžar-

PTUJSKA KNJIGARNA IN PAPIRNICARNA PTUJ

pošilja vsem svojim odjemalcem in dobaviteljem ob Dnevu republike tovariške pozdrave in se jim tudi v nadaljnje priporoča.

sko. Dejstvo je, da nobeni teh resolucij doslej ni bilo ustrezno.

Na Bližnjem vzhodu se stanje kljub še obstoječim nevarnostim zboljšuje. Napadalne sile so pristale na umik svojih čet iz Egipta in mednarodne sile prihajajo na ogroženo področje.

Strojarijev posinovičenec Jurij je doraščal in se v Mariboru učil strojarske stroke. Modre oči prijateljice izza otroških let, mlinarjeve hčerke Matilde, so ga priklenile nase, toda kasneje se ji je iznevril in pripeljal iz Nemelje razvajeno nevesto Angelo.

V tridesetih letih preteklega stoletja so mnoge trgovske hiše v Ptujju zelo cvetele zaradi tranzitnega in žitnega prometa iz Ogrske in Italijo in balkanske dežele. Z razvojem mlade trgovske luke Odese ob Crnem morju pa se je položaj za Ptuj spremenil. Tudi strojar Wundsam je občutil, da se je potreba po njenih kožah zmanjšala. Tej nevojlji se je v letu 1836 pridružil še velik strah pred azijskimi kolebro, ki je začela nevarno groziti tudi staremu komornemu mestu Ptujju. Govorice med meščani o tej kužni bolezni so se začele uresničevati. Ukrenili so vse potrebno, da se ta morilka ne bi prikradla v mesto. Tudi procesije niso nič pomagale in grobar je imel polne roke dela. Strojarijeva žena je dvakrat dnevno pokadila vse hišne prostore z gorčicim brinjem in Janževo zeljo. Strojari je predlagal svoji ženi, da bi se pred kužno nevarnostjo umaknila v gorice. Toda ta načrt jima je prekrizala nezaprta smrt, oba sta podlegla groznim krčem in bolečinam

K 29. novembru — Dnevu republike — čestita vsem delovnim ljudem okraja Ptuj

Zadružne hranilnice in posojilnice Ptuj

Zadružne hranilnice in posojilnice opravljajo vse bančne, kreditne in hranilne posle — Na naše hranilne knjižnice lahko dvigate na potovanju pri vseh zadružnih hranilnicah in posojilnicah LRS. Naše geslo je in ostane: Hitra in točna postrežba!

Počitniška zveza zopet priččenja z delom

Počitniška zveza na ptujski gimnaziji je najdelavnejša počitniška organizacija v ptujskem okraju. Ustanovljena je bila komaj pred štirimi leti. Tedaj so se ustanovljale prve družine Počitniške zveze po Jugoslaviji, danes pa je ta organizacija ena izmed najmočnejših počitniških organizacij v naši državi.

Tudi v preteklih počitnicah je Počitniška zveza omogočila svojim članom potovanje po Jugoslaviji po izredno znižanim cenah. Potovali so v več skupinah. Dve skupini sta obiskali najljepše turistične točke na Jadranski ter Plitvički jezera. Džaki so bili z izletom izredno zadovoljni, saj so skoraj zastonj obiskali letos tako drage turistične kraje. Ena skupina je taborila v Zadru, kjer so se tudi srečale vse tri skupine. V Zadru, kakor tudi v drugih turističnih točkah, ima Počitniška zveza svoje domove, kjer lahko dobijo člani po zelo nizkih cenah prenočišča in hrano. Skupina ferijalcev pa se je odločila za planine. Obiskali so več lepih vrhov v naših Alpah ter se zdravi, zagoreli in veseli vrnili domov.

Tudi v letošnjem šolskem letu so že začeli s temeljitimi pripravami za prihodnje počitnice. Organizirali pa bodo tudi izlete med šolskim letom.

Sedaj je čas za vpis. Kdor hoče poceni in lepo preživeti letne počitnice, naj se vpiše v Počitniško zvezo. Vpis bo zaključen ob koncu novembra. V ptujskem okraju je več družin te organizacije, ki sprejemajo no-

ve člane. Več pojasmil pa lahko dobite na Okrajnem odboru Počitniške zveze, ki ima svoj sedež na ptujski gimnaziji.

Bratislavci

Vaški odbor SZDL Bratislavci je bil v prejšnjem letu mnogo aktivnejši, kakor je sedaj. Na tozadevno vprašanje odgovarjajo vaščani, da so izgubili veselje do javnega dela zaradi tega, ker so imeli mnogo sestankov, ko so se pripravljali na elektrifikacijo, za kar so se navdušeno in dolgo časa potegovali. V ta namen so zbrali tudi denar, ki so ga odvedli elektrifikacijskemu odboru na Polensaku. Posamezniki so si med tem časom dali instalirati napeljavo, ko pa je Polensak in okolica dobila elektriko, so v Bratislavcih ostali brez luči.

Letos sponladl so zadevo že skušali urediti, ko so sklicali

GALANTERIJA in PAPIRNICARNA

PTUJ, BEZJAKOVA ULICA 2

vam pošilja ob Dnevu republike iskrene čestitke in želje, da bi ga prijetno praznovali, obenem pa vam zagotavlja, da boste v naši trgovini našli bogato izbiro leposlovnih knjig ter šolskih potrebščin in da vas bo naš kolektiv vedno solidno postregel.

V vsako hišo

sestanek odbora, ki se ga pa odborniki niso udeležili z izjemo predsednika, ki je na vprašanje glede elektrike in denarja odgovoril, da o tem nič ne ve, da to vodi tajnik. Tako so Bratislavci ostali tam, kjer so bili.

Sedaj so v Bratislavcih mnenja, da je treba ta problem rešiti. Ne morejo namreč dovoliti, da s pomočjo njihovega denarja svetijo drugi, ki so jih pustili na cedilu.

H. J.

»Radiocenter« Ptuj

BEZJAKOVA ULICA 6

se zahvaljuje svojim strankam za dosedanjo naklonjenost ter jim želi prijetno praznovanje Dneva republike. Tudi v bodoče si bomo prizadevali, zadovoljiti svoje stranke s kvalitetnim materialom in uslugami.

je jugoslovanska vlada sporazumela z madžarsko Kadarjevo vlado, da bo Nagy s svojimi prijatelji, potem ko je užival azil pri jugoslovanskem poslaštvu, lahko neovirano zapustil jugoslovansko poslaništvo ter se neovirano tudi vrnil na svoj dom, na cesti ugrabila sovjetska vojska ter ga odvedla najprej na sovjetsko vojaško poslaštvo, nato pa (kakor zatrjujejo v Budimpešti) v Romunijo

Med njimi so tudi oddelki naše armade, ki jih je dala na razpolgo Organizacij združenih narodov. Obstaja torej upanje, da bo zadeva na Bližnjem vzhodu moč urediti, vsaj kar se tiče oboroženih konfliktov. Ostalo pa bo seveda politično reševanje vprašanj, ki nikakor ne bo lahka.

Ptujski muzej je uredil etnografsko zbirko

Naš muzej bo v počastitev Dneva republike odprl na gradu narodopisno zbirko, ki nam bo sistematično prikazovala predmete iz materialne in duhovne ljudske kulture ptujskega okraja. To je pomemben dogodek, saj nam bodo ti predmeti posredovali sliko različnih gospodarskih dejavnosti preprostega človeka, ki je zrasel z zemljo in si pri vsakdanjem življenju pomagal sam. Izdeloval je orodje za poljedelstvo in vse naprave, ki jih je rabil za pripravljanje hrane in izdelovanje obleke.

Kot uvod v zbirko predstavljajo tri makete kmečkih domov s Ptujkega polja. Saj prav ti so osnovna celica vsake naselbine, prebivališča človeka, ki tu živi in dela. Kmečki dom, ali bolje rečeno domačija, vsebuje ne samo stanovišče za ljudi, ampak tudi hlev za živino in gospodarska poslopja. Te svoje gospodarske edince je človek lepo prilagodil geografskim razmeram in so zato po posameznih predelih različne. Tipični obliki za Ptujsko polje sta takozvani »dom na vogel« in »dom v ključu«. Pri domu na vogel stoji hiša z gospodarskimi poslopji sicer pod eno streho, toda en del prostorov stoji v pravem kotu na drugi del. Če pa postavijo onemu delu poslopja, ki gleda z zatrepom na cesto, paralelno drugi del, nastane dom v obliki odprtga četverkotnika, to je dom v ključu.

Pri obdelovanju zemlje pa je osnovna naprava plug, ki je bil prvotno ves lesen, pri našem razstavljenem pa sta železna že nož in motika. V skicah pa bo prikazan razvoj pluga preko lesenega rala in orala.

Značilna ljudska gospodarska panoga je tudi čebelarstvo v košnicah, ki je bilo nekdanj na Štajerskem zelo razvito. Danes so se košnice, ki so tako krasile domačijske čebelnjake, morale umakniti modernemu lesenemu panju.

Nadalje bo prikazana notranjost značilne haloške črne kuhinje z vsem njenim nekdanjim inventarjem. Za poznejše rodove bo prav zanimiva posebnost, ker se te kuhinje danes mnogo prezidavajo in domovi modernizirajo.

Poseben čar nekdanjega živ-

ljenja in dela na vasi pa bodo posredovali predmeti iz tkalstva in predilstva. Te vrste ljudske obrti so bile nekdanj po Halozah in Slovenskih goricah prav živahno razvite. Razni viri izpričujejo, da so si še nekako do srede 19. stoletja izdelovali praznične in delavne obleke iz doma natkanega platna. Nato pa je kupljeno blago začelo izpodirjati domače platno posebno za praznične obleke in postalo izdelovalna snov le za delovno obleko. Različni lončeni predmeti ki jih rabijo pri vsakdanjem življenju, pa predstavljajo drugo značilno obrt — lončarstvo, ki je še danes živo. Duhovno kulturno ljudstva pa predstavljajo ljudska umetnost, različni običaji in vražjeverstvo. Slike na steklo in poslikane skrinje razkrivajo vso domiselnost in umetniški čut preprostega vaškega umetnika.

Najznačilnejše izmed običajev na Dravskem polju je seveda kurentovanje, katerega sestavni elementi so kurenti, pustne šeme, ki predstavljajo demonske sile, ki čarajo rodovitnostna polja ob prehodu zime v pomlad ter razne druge pustne demonske živali — gambele in ruse. Ti običaji so ostalina naših prednikov iz njihove pradomovine.

V tej sivi preteklosti imajo svoj izvor tudi predmeti iz vražjeverstva, ki izražajo misel-gov odnos do nekaterih naravnost preprostega človeka in njenih pojavov.

Obisk v etnografski zbirki bo vsakemu povedal še mnogo več, kakor ta članek.

Naša etnografska zbirka se bo še naprej izpopolnjevala z novimi predmeti, ki jih bo etnograf zbiral med našim ljudstvom in znanstveno proučeval.

M. L.

„Je to poslovanje?“

»Ptujski tednik« je v številki 46 z dne 9. novembra t. l. objavil članek pod naslovom »Je to poslovanje?«

Lidija Zepan, hči Marije Zepan, je bila v bolnici na ambulantnem pregledu dne 12. februarja t. l. Njena mati Marija Zepan pa takrat ni bila v uslužbenem razmerju, temveč se je zaposlila v bolnici šele 18. aprila t. l.

Marija Zepan ni prinesla na ambulantni pregled svojega otroka Lidijo, temveč oče, kateri pa ob sprejemu ni predložil bolniškega lista (zdravstvene izkaznice pa še takrat niso bile izdane), čeprav je zaposlen pri podjetju »Spedicija« v Mariboru. Zaradi tega mu je uslužbenka v sprejemnem uradu vročila račun v znesku 180 din za stroške pregleda z naročilom, da v roku 8 dni predloži bolniški list v svrhu vnovčevanja pri Zavodu za socialno zavarovanje, v nasprotnem primeru pa naj račun poravnata. Ker oče ni storil iz tega, niti drugače, je bila Uprava bolnice primorana odstopiti račun v plačilo Občinskemu ljudskemu od-

boru Ptuj na pot prisilne izterjave, kot odloča Odlok o financiranju in poslovanju zdravstvenih zavodov (Uradni list FLRJ, št. 14/55).

Pisec članka pod gornjim naslovom verjetno ni v celoti seznanjen z naštetimi določili, ki jih predvideva Odlok o financiranju in poslovanju zdravstvenih zavodov, niti mu ni znano osnovno finančno poslovanje v bolnici, kar v nasprotnem primeru ne bi zadevo tako laično obravnaval.

Res je, da so določila o poravnavi stroškov za zdravstvene storitve dokaj ostra, vendar pri tolikšnem poslovanju v bolnici, kjer je mesečno na stotine sprejemov, je nujno, da je uvedena taka evidenca, iz katere je možno vsak hip ugotoviti identiteto dolžnika.

Po 49. členu Zakona o bolnicah (Ur. list LRS, št. 21/56) mora bolnica sprejeti vsakega bolnika, če je sprejem medicinsko indiciran — v nujnih primerih tudi brez napotnice in zdravstvene izkaznice. Zaradi tega v mnogih primerih ni moč dobiti ustreznih dokumentacije

Aeroklub Ptui bo leta 1957 koristil turizmu in gospodarstvu

Ptujski aeroklub se namerava v letu 1957 poleg nadaljnje usposabljanja kadrov lotiti tudi turističnih in gospodarskih nalog, tako da bo v celoti izpolnil svojo obljubo ob ustanovitvi, da bo usposobil mlade ljudi za športno letalstvo; z njim bo okreplil obrambno moč naše domovine in podprl naš gospodarski razvoj. Tako so tudi sklenili na občnem zboru v nedeljo, 18. novembra, na katerem je bil ponovno izvoljen za predsednika agilni član kluba, predsednik OLO tov. Jože Tramsšek, v upravnih in nadzorni odbor pa člani, na raznih katerih je tudi doslej slonel Aeroklub Ptuj.

V Aeroklubu Ptuj je včlanjenih sedaj največ nameščencev (65), delavcev (65), pripadnikov JLA (48), dijakov (25), kmetov (10) in dijakov (25), kmetov (10) in še ostalih (15). Pri tem niso všteti člani modelarskih krožkov v Desterniku, Ormožu, Središču, Kidričevem in Ptuj. Od vseh teh članov je sedaj 7 motornih pilotov, 19 padalcev z »A« izpitom, 16 padalcev z »B« izpitom in 3 padalci s »C« izpitom, 19 jadralcev z »B« izpitom, 13 jadralcev s »C« izpitom ter 11 absolventov kurza aerovprege. Motorna šola je imela na razpolago avion UT-2M za usposabljanje učencev letenja z AK Ptuj in Murska Sobota ter jadralna letala »Rodo«, »Čavko« in visokosobni enosedi. Motorno letalo je bilo 50 ur v zraku, padalci pa so opravili 197 skokov. Opravljenih je bilo nad 2500 poletov. Tudi modelarstvo je letos doseglo znaten napredek, kar se je pokazalo zlasti ob tekmovanju modelarjev iz Celja, Maribora, Murske Sobotne in Ptuja na letališču AK Ptuj in tudi na jesenskem zletu 60 najboljših modelarjev v Ljubljani, na katerem je dosegel Branko Vnuk iz Ptuja 5. mesto, Milan Trop 18. in Miha Kramberger 15. mesto. Vse kaže, da bo 28 najaktivnejših modelarjev vztrajalo do modelarskih izpitov, ka-

kor je vztrajalo prvih 14 modelarjev, ki so že opravili »A« izpite.

Veliko število članstva AK Ptuj ter razveseljivo število usposobljenih športnih pilotov, jadralcev, padalcev in modelarjev kaže, da je za to vrsto sporta zlasti med mladino vseh stanov veliko zanimanja. Agilen ptujski Aeroklub je deležen vse pozornosti in pomoči AK Maribor in Celje ter Letalske zveze Slovenije pa tudi razumevanja s strani organov ljudske oblasti in množičnih organizacij. Aeroklub Ptuj ima zato vse pogoje, da se nadalje razvije tako glede na število kadrov in na tehnično opremo in se bo lahko v republiki vedno bolj uveljavljal kot klub in kot tekmeč v medklubskih tekmovanjih, zlasti če bo začel služiti še turizmu in našemu gospodarstvu kot pomočnik v borbi proti raznim škodljivcem naših polj in gozdov. Lanskoletna nesreča z Matajurjem, žrtev, katere so se spomnili na občnem zboru in enominutnim molkom, je ostala resno opozorilo vsemu članstvu Aerokluba, da se je potrebno varovati vsake nesreče in že letos se je pokazalo, da se je bilo ob velikih opreznosti mogoče obvarovati vseh nezdov in nesreč.

Zbor je pohvalil za uspehe v letošnjem letu najagilnejše članke AK Ptuj tov. Romana Pišorja, Jožeta Klariča, Alojza Ganza in upravnika letalske šole tov. Toneja Maleka, predsednik tovariš Jože Tramsšek pa je prejel v spomin sliko vseh pilotov, jadralcev, padalcev in instruktorjev AK Ptuj. Za pohvalo in sliko so se imenovali zahvalili ter obljubili tudi v bodoče storiti kar največ po svojih močeh za nadaljnji napredek AK Ptuj.

Na podlagi dosedanjih izkušenj in uspehov je AK Ptuj sestavil delovni načrt za leto 1957. Usposabljanje vedno novih športnih pilotov jadralcev in padalcev je zopet na prvem me-

stu. Klub pričakuje večji dotok mladih članov glede na obsežno in učinkovito propagando med pripadniki predvojaške vzgoje, dijaki in vajensko ter kmečko mladino. Nove naloge bo klub toliko lažje izpolnil, zlasti če bo povečal letalski park in če mu bodo letalska zveza Slovenije, OLO Ptuj ter množične organizacije tudi prihodnje leto kot doslej pomagale z materialnimi sredstvi. Nedvomno bo toliko večje razumevanje za potrebe AK Ptuj, zlasti če bo AK Ptuj s svojim letalskim parkom poleg usposabljanja kadrov služil tudi turizmu in gospodarstvu, kot so temu že letos služili aeroklubi v Srbiji, Makedoniji, Bosni in Hercegovini, ki so pomagali tam zatirati gobarja. Pri nas je nešteto ljudi, mladih in odraslih, ki si želijo poleteti nad Halozami in Slovenskimi goricami ter nad Dravskim in Ptujskim poljem in ni bojazni, da bi ob nedeljah in praznikih pa tudi ob delovnih dneh zmanjkalo interesentov za turistične plete. Zatiranje koloradskega brošča bo sčasoma tudi zahtevalo energičnejšo akcijo in sodelovanje AK Ptuj.

Vsi udeleženci zboru so enoglasno izvolili predlagane kandidate za upravni in nadzorni odbor, odobrili načrt dela za 1957. leto. Na seji novovzvoljenega upravnega in nadzornega odbora je bila enoglasno izrečena zaupnica tov. Jožetu Tramsšku kot nadaljnjemu predsedniku kluba.

VABILO

Sklicujem slavnostno sejo odbornikov Občinskega ljudskega odbora Ptuj za sredo, 28. novembra 1956, ob 15. uri v Matični dvorani Občinskega ljudskega odbora Ptuj in vabim na njo tudi predstavnike družbenih organizacij, podjetij, zavodov in ustanov iz Ptuja

Janko Vogrinec, s. r.

VABILO

Mestni muzej v Ptuj vabi na otvoritev

ETNOGRAFSKE ZBIRKE,

ki bo dne 29. novembra 1956, ob 10. uri na ptujskem gradu v počastitev dneva republike. Upravni odbor

GOSPODARSKA POSLOVNA ZVEZA PTUJ

s svojimi obrati:

KMETOVALEC

PTUJ, PODJETJE ZA ODKUP POLJSKIH PRIDELKOV

MLEKARNA

PTUJ, PODJETJE ZA ODKUP MLEKA IN NJEGOVO PREDELAVO, TOVARNA KAZEINA

MESNINE

PTUJ, PODJETJE ZA ODKUP ŽIVINE, PRODAJA MESA IN MESNIH IZDELKOV

LES

PTUJ, PODJETJE ZA ODKUP VSAKOVRSNEGA LESA, PRODAJO LESNIH IZDELKOV IN KURIVA TER Z ŽAGO V ORMOŽU

ZADRUŽNIK

PTUJ, PODJETJE ZA PRESKRBO Z REPRODUKCIJSKIM MATERIALOM IN STROJI

OBNOVA OLJARNA

PTUJ, RIGOLANJE IN OBNOVA VIHOGRADOV IN SADOV-NJAKOV, PREVOZNE STORITVE

SREDIŠČE, PODJETJE ZA PREDELAVO OLJARIC V PRISTNA DOMAČA OLJA

ČESTITA OB 29. NOVEMBRU — DNEVU REPUBLIKE — VSEM KMETIJSKIM ZADRUGAM, KMETIJSKIM GOSPODARSTVOM IN KMETIJSKIM PROIZVAJALCEM KAKOR TUDI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM TER JIH POZIVA K SE TESNEJŠEMU SODELOVANJU!

LETOŠNJI

Vinski pridelok v Evropi

Muhasta zima, oster mraz, dolgočasno deževje, zakasneli razvoj grozdja, peronospora — vse to so vzroki letošnje po količini, zlasti pa po kakovosti, splošno slabe vinske letine. Poročila kažejo, da so tako v Franciji, kakor predvsem tudi v Nemčiji, Jugoslaviji, Avstriji in

Najbolj prizadeta je pa bila Nemčija, katere letošnji pridelok z 1,5 milijona hl je komaj polovica povprečnega. Zato je želja po dodatnem — izrednem uvozu v enaki količini, vendar je zaenkrat odobren izreden uvoz le za 700.000 hl.

Iz Madžarske in Bolgarije ni podrobnejših vesti. Madžarsko je res prizadel letošnji mraz, vendar pa računajo na zadovoljivo povprečno letino, nekoliko boljše pa v Bolgariji. Svica bo letos imela komaj 300.000 hl svojega pridelka, torej le dobro tretjino običajnega.

V Jugoslaviji nam je tudi letos ponajbolje neugodno vreme. Razen v Brdih in na Vipavskem ter v Makedoniji je trgatav povsod izpadla nizko pod povprečjem, tako da moremo na splošnem računati le s kakimi 60 odst. normalnega letnega pridelka. Ponekod je primanjkljaj seveda še mnogo večji. Na Štajerskem je količinsko nizkemu pridelku kot protutež vsaj dobra kakovost.

Dr. M. L.

Pogosta sika iz naših gorc

Svici bila predvsem prizadeta področja kakovostne vinske proizvodnje. Tako bo nastopilo pomanjkanje dobrih letošnjih vin, dočim bo navadnih vsekar dovolj, tako da bo ponekod celo vprašanje, kam s njimi. Zato so cene novih — s tem pa tudi lanskih — vin povsod trdne, v Nemčiji, Franciji in tudi pri nas pa so precej porasle. Potrebe po uvozu, zlasti v Nemčiji in

lijone hl, to je za povprečno jugoslovansko letno proizvodnjo. Francoski pridelok bo letos okoli 53 milijonov hl, nekako 8 milijonov hl manj kot lani.

Italija je letos s pridelkom 60 milijonov hl na prvem mestu na svetu in beleži celo nekoliko večji kot povprečni pridelok, to pa zaradi ugodnih pogojev, ki so vladali vse leto na njenih južnih vinorodnih področjih.

ga gojili zlasti v sedanjih južno-ameriških državah: Peruju, Čilu in Boliviji. Ko so pa Španci v 16. stoletju zavzeli državo Peru, so prinesli krompir tudi v Evropo. Najprej se je razširil na Angleskem, kjer je že pred 300 leti bil važna ljudska hrana. Iz Anglije se je nato razširil po vsej Evropi. Od Angležev so ga sprejeli Italijani, od teh Nemci ter ostali narodi Evrope. Značilno je, da ga Italijani imenujejo »patata«, po angleški označijo »potato«. Nemci pa »Kartoffel« po italijanski besedi »tartufolo«, Slovenci pa krompir po nemški označijo »Grund- ali Krumbirne«, kar pomeni po naše zemeljsko hruško. Iz tega razvidimo, da je krompir prinesel povsod ime iz dežele, od koder je prišel.

V ptujski okolici je začel prvi saditi krompir ptujski trgovec Tadej Stigler leta 1773. Od njega ga je dobil oskrbnik turniške graščine Karol Najman, ki ga je že leta 1789 razširil po vsem Dravskem polju. Danes je krompir ali »boba«, kakor ga Poljanci kratko imenujejo z razliko od stročjega bobu, najvažnejša kulturna rastlina Dravskega polja, saj si te velike ravnine brez krompirja ne moremo predstavljati.

Krompir uspeva tudi daleč na severu Evrope, pa tudi v višinah do 1500 m. Gojijo ga več

NOVO OBDOBJE V ZRAČNEM PROMETU

Po predvidevanju Mednarodne organizacije za civilno letalstvo se bo začela v letih 1959 ali 1960 nova era v letalskem prometu.

Ta predvidevanja se oslanjajo na sedanji razvoj aeronavtičnosti in na vse večji uporabi reaktivnih letal v potniškem in drugem civilnem prometu. S tem v zvezi opozarjajo na vse večja naročila reaktivnih potniških letal kot je n. pr. »Kommet IV« in drugih, katerih potovanja od Pariza do Newyorka traja vsega le šest ur, od Tokia do Seattle pa osem ur in pol.

Nov način učenja tujih jezikov

V eni zadnjih številčk lista »Le Courier«, organa UNESCO je opisana sodobna tehnika učenja tujih jezikov.

Moderna tehnika učenja tujih jezikov zastopa stališče, da je potrebno glasno ponavljati besede in fraze v različnih tekstih, dokler se jih učenec ne nauči in direktno poveže v glavi s predmeti in dejanji, ki jih dotične besede ali fraze določajo.

Je pa še eden moment, na katerem insistirajo jezikovni strokovnjaki. To je izgovor. Točnega odgovora se je treba učiti od samega začetka. Če bi temu vprašanju začeli posvečati pozornost, seveda ni dovolj navajati učenca, da natančno posnema glasove, ki jih izgovarja učitelj. To kar je važno je, da se učenec nauči sam proizvajati dotične glasove. V članku dalje piše, da strokovnjaki sumijo v to, da bi bilo neobhodno potrebno, da bi učenec moral obvladati fonetične simbole. Učenec se lahko nauči na primer pravilno izgovarjati angleški »th«, da pa mu pri tem ni treba vedeti, kaj so »interdentalni naglašeni spiranti«.

Številni učitelji tujih jezikov mislijo, da se je treba začeti baviti s problemi slovnične šele takrat, ko se ti pojavijo in da je treba učenca navajati k temu, da sam pride do zaključka v gramatiki na podlagi svojih jezikovnih izkušenj, ki so mu že znane.

Glede vprašanja, koliko časa je potrebno, da se učenec nauči tujega jezika so strokovnjaki mnenja, da je za posameznika 3 ali 4 ure tedenskega učenja premalo. Potrebni mu je 5 do 6 ur. Zelo bi koristila tudi kakšna ura, ki bi jo učenci prebili v manjši skupini in v poljubnem razgovoru o jeziku.

Drugo važno vprašanje so leta, v katerih se začno najmlajši učiti tujega jezika. Nekateri menijo, da učenec, ki se v rani mladosti začne učiti tujega jezika, se ga vendar ne nauči s popolnim akcentom. Z druge strani pa je res, da se otrok uči tujega jezika kot da bi ribo navajal na vodo. V prvem letu šolanja je ravno primeren čas, da se otrok začne učiti tujega jezika. Doba dvanajstih let, razdeljenih na štiri obdobja po tri leta, predstavlja najidealnejšo dolžino trajanja učenja.

Seveda je velike važnosti tudi volja do učenja.

M. L.

DELOVNIM LJUDEM iz ptujkega okraja želimo prijetno praznovanje Dneva republike in jim zagotavljamo tudi v bodoče vedno svež KRUH in PECIVO.

KRUH-PECIVO

PTUJ — JADRANSKA ULICA 8

TRISTOLETNICA

KROMPIRJA V EVROPI

Med najvažnejše gospodarske rastline v severni Sloveniji, zlasti pa v ptujskem okraju, sodi gotovo krompir. Njegova pradolovina je južna Amerika. Ze pred Kristofom Kolumbom so

vrst ter se razlikuje po barvi, velikosti, škrobovitosti in času zorenja. Beli krompir vsebuje več škroba (22 do 23 odst.), je bolj močnat ter se pri kuhanju rad zdrobi. Rumeni ima manj

za hrano živini. Zlasti svinjereja se je s pomočjo tega krompirja na Dravskem polju močno razvila, kar je imelo za posledico, da so nekateri kmetje — tako imenovani »špeharji« — vozili vsaki teden v petek v Ptuj, v soboto pa v Maribor svinjsko meso in slanino na prodaj.

Med drugo svetovno vojno je okupator razširil po Dravskem polju nemško vrsto krompirja, ki ga je priporočal zaradi rodovitnosti. Ni se pa pri nas ravno obesel ter ga počasi zopet izpodrivajo prejšnje domače vrste krompirja.

škroba (17 do 18 odst.) ter se ne drobi. Poleg škroba, ki je zelo velika redlina snov krompirja, vsebuje krompir tudi 1 do 1,5 odst. škardorja, pol odst. tolčice ter do 2,5 odst. beljakovine. Služi zato kot izdatna hrana ljudem in živalim, pa tudi v industriji se že od nekdaj uporablja za pridobivanje škroba in spirita.

Pred drugo svetovno vojno so na Dravskem polju gojili v glavnem dve vrsti krompirja, t. j. rani in pozni krompir. Za rani krompir, ki je bil zrel že v začetku julija, so kmetje, zlasti v bližini mesta, izkupili mnogo denarja. Pri pozni vrsti so razločevali tako imenovani »pemašak«, ki je bil rumene barve ter po okusnosti in rodovitnosti prekosil vse druge vrste ter »amerikance«, ki so ga nekateri tudi častili zaradi rodovitnosti in okusa, služil pa je v glavnem

PEKARSKO, SLAŠČICARSKO, MEDICARSKO IN SVEČARSKO PODJETJE

Vsem delovnim kolektivom in odjemalcem naših izdelkov želimo prijetno praznovanje Dneva republike.

ga gojili zlasti v sedanjih južno-ameriških državah: Peruju, Čilu in Boliviji. Ko so pa Španci v 16. stoletju zavzeli državo Peru, so prinesli krompir tudi v Evropo. Najprej se je razširil na Angleskem, kjer je že pred 300 leti bil važna ljudska hrana. Iz Anglije se je nato razširil po vsej Evropi. Od Angležev so ga sprejeli Italijani, od teh Nemci ter ostali narodi Evrope. Značilno je, da ga Italijani imenujejo »patata«, po angleški označijo »potato«. Nemci pa »Kartoffel« po italijanski besedi »tartufolo«, Slovenci pa krompir po nemški označijo »Grund- ali Krumbirne«, kar pomeni po naše zemeljsko hruško. Iz tega razvidimo, da je krompir prinesel povsod ime iz dežele, od koder je prišel.

V ptujski okolici je začel prvi saditi krompir ptujski trgovec Tadej Stigler leta 1773. Od njega ga je dobil oskrbnik turniške graščine Karol Najman, ki ga je že leta 1789 razširil po vsem Dravskem polju. Danes je krompir ali »boba«, kakor ga Poljanci kratko imenujejo z razliko od stročjega bobu, najvažnejša kulturna rastlina Dravskega polja, saj si te velike ravnine brez krompirja ne moremo predstavljati.

Krompir uspeva tudi daleč na severu Evrope, pa tudi v višinah do 1500 m. Gojijo ga več

PODMORNICA BODOČNOSTI

Britanska podmornica »Thermopylae« spominja bolj na medplanetarno ladjo iz kakšnega pustolovskega fantastičnega romana, kot na plovno sredstvo, kakršnih smo danes navajeni. Paluba te podmornice je zobčasta, na sprednjem delu pa ima polkroglasto nadgradnjo. V tej polkrogli so nameščene najnovejšee elektronske prisluskovalne naprave.

Podmornica »Thermopylae« šteje v razred »Te podmornic, kakršnih so precej zgradili med drugo svetovno vojno, zdaj pa jih uporabljajo največ v eksperimentalne namene. Leta 1953 je ta podmornica prešla Atlantski ocean, ne da bi se med potjo dvignila na površino.

MLINSKO PODJETJE PTUJ

Pridružujemo se vsemu našemu delovnemu ljudstvu in njegovemu praznovanju državnega praznika — DNEVA REPUBLIKE.

elektroindukcijo in metalec plamenov.

Izreden uspeh je bil dosežen pri pobijanju dveh osnovnih oblik kuge: limfne, ki nastane po ubodu okužene bolhe in pljučne, do katere pride z infekcijo iz človeka na človeka. Odstotek smrtnosti nezdruženih pacientov pri limfni kugi je visoka in dosega 60 do 90 %. Pijučno kugo pa smatrajo kot smrtno bolezen brez izjeme. Nezdruženj bolnik v Mandžuriji so umirali v 1 do 3 dni, včasih pa celo v nekaj urah.

Sedaj so izgledi za zdravljenje dočela drugačni, najboljši uspeh pa se doseže s pomočjo streptomicina in drugih antibiotikov.

da bi doprinesel znatnemu izboljšanju. V vzhodni Evropi pričakuje zboljšanje v tempu gradnje novih hiš v naslednjih letih.

V večini zahodnoevropskih držav gre okrog 50% vseh investicij v gradbene namene, manj na Holandskem in Danskem — okrog 40%, več v Grčiji, na Irskem, Španiji in na Švedskem — okrog 69% in več v zahodni Evropi gre od 20 do 25% za stanovanja, v vzhodnoevropskih državah pa manj, in sicer 10 do 15%.

Pred drugo svetovno vojno je stavbno zadrudništvo znašalo okrog 10% aktivnosti na področju stanovanjske graditve, sedaj pa znaša okrog 20%, pa tudi več, na pr. v Norveški in Šved-

Novi stanovanjski blok v Ptuj

Ptujska kronika

V teku leta 1955 je bilo zgrajenih v Evropi okrog 3,8 milijona stanovanj, leta 1954 pa 3,5 milijona stanovanj.

Vendar je kljub napredku, v mnogih deželah tempo gradnje novih hiš še vedno zelo počasen,

ski, več kakor 15% na Danskem in okrog 10% v Avstriji in Zahodni Nemčiji. Po drugi svetovni vojni je zadržana stanovanjska graditev porasla v večini dežel vzhodne Evrope z izjemo ZSSR.

Na tej seji je predsedujoči odbornik tudi sporočil, da je profesor Ferk v Grazu pisal predsedniku Muzejskega društva v Ptuj Vincentu Kihautu, da je pripravljen svoj muzej v Gomilici pri Ernovžu (Ehrenhausen) v Avstriji podariti mestu Ptuj. Ferkove poklonjene zbirke vsebujejo pomembne prirodopisne in kulturnozgodovinske predmete iz antičnih in mineralnih zbirk. Dragocena je tudi knjižnica, ki vsebuje okrog dva tisoč redkih del; pomembna pa je še zbirka starih oljnatih slik.

ZADRUŽNO PODJETJE

Vinarska zadruga Ptuj

Ob državnem prazniku — 29. novembru — pošljamo našim dobaviteljem in odjemalcem prigrizne čestitke ter jim tudi v nadalje želimo mnogo uspehov. — Z našim kletarstvom in prodajo pristnih vin ter s proizvodnjo selekcioniranih trsnih cepljenk in korenjakov bomo tudi v bodoče pomagali razvoju našega vinogradništva.

Avstriji, so velike in so že odobreni tudi dodatni uvozni kontingenti. Vendar pa vlada povsod zaenkrat težnja po uvozu cenejih vin, da bi tako vzdržali doma ravnotežje in preprečili pretiran porast domačih vin.

Tudi Španija s 17 milijoni hl je letos pridelala skoraj za desetino več kot lani, čeprav ne tako kakovostno vino kot lanskoletno; isto je v Portugalski z okoli 1,2 milijona hl vinskega pridelka.

Kuga nekoč in sedaj

Pred dvema letoma je Svetovna zdravstvena organizacija objavila prvi priročnik o kugi. Napisal ga je dr. Er. Policer, znanj znanstvenik, katerega življenjsko delo je bilo posvečeno pobijanju kuge na Kitajskem. Čeprav je bil kužni bacil odkrit že pred dolgimi 60 leti in kmalu potem tudi odkrito cepivo, so šele v zadnjih 10 letih z zdravljenjem s sulfonamidji in antibiotiki z ene, in z uporabo močnih insekticidov, posebno diditija, z druge strani dosegli, da je kugo možno zdraviti in bolezen v celoti zatreti.

»Vendar,« pravi dr. Policer, »še vedno ne moremo biti zadovoljni s tanjem glede kuge v svetu.«

CRNA SMRT

Zgodovina kuge je dolga in temna. Menijo, da je ta bolezen obstajala od davnih časov v Aziji in v Afriki, vendar je prva epidemija znana iz leta 542 po našem štetju. Za časa vladarja Justiniana. Teda se je razširila po vsem naseljenem svetu in trajala 50 do 60 let. Po cenitvah je doseglo število žrtev okrog 100 milijonov ljudi.

Naslednja velika epidemija je bila v 14. stoletju. V Veliki Britaniji sta takrat pomrli 2 tretjini prebivalstva. Tudi v Evropi in v Aziji je zahtevala žrtve, katerih število je šlo v milijone. Okužba se je čisto vkoreninila med podganami in kot posledica tega so bile trajne epidemije, ki so se vlekle skozi stoletja.

V 17. stoletju pa je končno prišlo do pojemanja epidemije, dokler ni izginila iz Zahodne, pozneje pa še iz Vzhodne Evrope in dokler ni v letu 1841 bila izkoreninjena tudi v Turčiji.

Danes naletimo na kugo edino še na Kitajskem, v Burmi, v Indokini, v Slamu, in Javi, v Indiji, pa tudi na Bližnjem vzhodu, v Severni in Severnozahodni Afriki in ponekod drugje.

Zadnji pojavi kuge na področju Evrope datirajo iz leta 1945, ko so bili manjši pojavi boleznii v Italiji. Dr. Policer trdi, da je kuga na nekaterih področjih stalno zakoreninjena. Zalostno je, da ponekod zaradi finančnih ali administrativnih težav še ne morejo izkoristiti vseh prido-

bitev sodobnih metod zdravljenja.

PODGANA...

Kuga je bolezen glodalcev, na človeka pa jo prenašajo bolhe.

Podgana je bila vedno glavni nosilec epidemije kuge, kot takšne pa lahko smatramo tudi mnoge druge glodalce. Ugotovljeno je, da so tudi druge živali lahko okužene s kugo, čeprav same za boleznijo ne obolevajo.

... IN BOLHE

V pogledu razširjanja te bolezni so važni tudi insekti. To niso samo bolhe, temveč tudi uši, vendar je njih delež v primeri z bolhami majhen.

KONTROLA IN PREPREČEVANJE

Najvažnejše v boju proti razširjanju te bolezni je zatiranje podgan. V tem pogledu so podvezli večje korake v ZSSR, v Južni Afriki in v ZDA, vendar so bili rezultati precej slabi. Ugotovljeno je, da se z navadnimi sredstvi podganam ne pride do živega in da je treba uporabiti virusne infekcije, sredstva za proizvodnjo dima,

KLEPARSTVO PTUJ
ZADRUŽNI TRG 12

Ob Dnevu republike pošiljamo vsem svojim strankam prijetno praznovanje in se jim tudi vnaprej priložimo.

STROJNO KLJUČAVNICARSTVO
PTUJ, ZADRUŽNI TRG 8

Pridružujemo se prazničnemu razpoloženju ob Dnevu republike in pošiljamo vsem delovnim ljudem ptujskega okraja tovariške pozdrave.

ELEKTROBRAT PTUJ
ZADRUŽNI TRG 8

Vsem svojim strankam pošiljamo za praznik republike tovariške pozdrave in jim zagotavljamo tudi v bodoče kvalitetne usluge.

Vedovodna instalacija

PTUJ, ZADRUŽNI TRG 8

Vsem poslovnim prijateljem želimo prijetno praznovanje Dneva republike ter se jim priporočamo s kvalitetnimi uslugami.

Trgovina z manufakturo, konfekcije in čevlji

MAVRICA

PTUJ, LACKOVA ULICA 2

Ob vsakokratnem nakupu manufakture, konfekcije in čevljev obiščite našo trgovino in prepričali se boste, da vas bomo postregli solidno in po zmernih cenah. — Ob Dnevu republike vam pošiljamo tovariške pozdrave in vam želimo prijetno praznovanje.

VELEBLAGOVNICA

„Merkur“ Ptuj

Pri izbiri daril za Dan republike, ter druge priložnosti vam postrežemo z manufakturnim in galanterijskim blagom, konfekcijo, pohištvo, stanovanjsko opremo, elektromaterialom, posodo, otroškimi igračami, radijskimi aparati, urami in drugimi potrebščinami.

Zagotavljamo vam solidno in točno postrežbo — k Dnevu republike pa iskreno čestitamo.

Industrija kovinskih in lesnih izdelkov Ptuj

čestita vsem svojim dobaviteljem in odjemalcem ob prazniku republike ter jih obvešča, da prične s 1. januarjem 1957 z galvaniziranjem, kromiranjem in nikljanjem — za podjetja in široko potrošnje.

Kmetijsko gospodarstvo in letovišče Grad Borl

ČESTITA VSEM SVOJIM GOSTOM, DOBAVITELJEM, ODJEMALCEM IN DELOVNEMU LJUDSTVU V PTUJSKEM OKRAJU K PRAZNIKU REPUBLIKE!

Istočasno obvešča svoje goste, da je letovišče odprto vso zimo in priporoča svojo domačo kuhinjo ter haloška vina lastne proizvodnje. Kolektivi, izkoristite v zimskih mesecih bližnje smuške terene, zirski ribolov v Dravi, po katerem vas čakajo naši udobni, novo urejeni zimski prostori. Ze sedaj opozarjamo na silvestrovanje, ki bo na Borlu v vseh prostorih. Obenem sporočamo, da smo v naši mesnici znižali cene govejemu mesu na 200 din, svinjini na 250 din in slanini na 290 din za kilogram.

TRGOVINA

SLAVICA

PTUJ, LACKOVA ULICA 3

ima veliko izbiro tekstilnega blaga, moške, ženske in otroške konfekcije, galanterijske potrebščine, odeje vseh vrst, pletenine, parfume, ter se z njo priporoča našemu delovnemu ljudstvu in mu obenem želi prijetno praznovanje Dneva republike.

KMETIJSKA ZADRUGA TURNIŠČE
PRI PTUJU

Vsem članom, dobaviteljem in odjemalcem želimo ob prazniku republike obilo uspehov ter se jim tudi v bodoče priporočamo za naklonjenost in sodelovanje.

Restavracija in kavarna Ptuj

Želimo vsem našim gostom prijetno praznovanje PRAZNIKA REPUBLIKE.

UPRAVA IN KOLEKTIV

Kobilarne Turnišče

PRI PTUJU

ŽELI VSEM DELOVNIM LJUDEM IZ PTUJSKEGA OKRAJA PRIJETNO PRAZNOVANJE DNEVA REPUBLIKE

IZVOZNO PODJETJE

„PERUTNINA“

PTUJ — čestita vsem svojim dobaviteljem in odjemalcem ob prazniku republike ter jim želi prijetno praznovanje.

Gostilna „PRI POŠTI“ v Ptuj

vsem delovnim ljudem v okraju za praznik republike tovariške pozdrave in jim želi prijetno praznovanje.

TRGOVSKO PODJETJE

IZBIRA PTUJ

s poslovalnicami

»Jelene«, Lackova ul. 1.
»Hrana«, Ljutomerska 1.
»Živila«, Ljutomerska 24.
»Potrošnik«, Zagrebška cesta 1.
»Pri sejmišču«, Nova cesta 2.
»Specerija«, Zelenikova ulica.

čestita delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike in se tudi v bodoče priporoča s kvalitetnim blagom.

Oglašni in objave

OBVESTILO

Opozarjamo potrošnike na območju mesta Ptuja, da bodo za praznik republike, dne 29. in 30. novembra 1956, vse trgovinske poslovalnice zaprte. V soboto, dne 1. decembra 1956, bodo špecerijske trgovine, mesnice in prodajalne kruha poslovale ves dan, vse ostale trgovine pa samo dopoldne.

Trgovinska zbornica za okraj Ptuj

OBRTNIŠKA IN TRGOVSKA HIŠA, vseljiva, v najprometnejšem delu mesta Ptuja, zaradi bolezni ugodno naprodaj. Posebna prilika za obrtnika. Naslov v upravi lista.

POSOJILO 50.000 din za dobo 6 mesecev proti nagradi 10.000 din iščem. Dam garancijo. Naslov v podr. Slovenskega poročevalca Ptuj.

STROJEPISKA prepisuje igre in slično na domu. Naslov v upravi lista.

POSESTVO, lepo urejeno, v bližini Ptuja prodam. Naslov v upravi lista.

NJIVO prodam v Lancovi vasi. Naslov v upravi lista.

Mestna komunalna ustanova Ormož

Vsemu delovnemu ljudstvu želimo prijetno praznovanje Dneva republike.

Gostilna in prenočišče »BELI KRIZ« PTUJ
Čestitamo vsem delovnim ljudem in gostom ob prazniku republike ter jim želimo prijetno praznovanje.

IŠČEM SLUŽBO. Grem za gospodinjstvo pomočnico. Naslov v upravi lista.

UPOKOJENCA ali starejšega uslužbenca sprejem na stanovanje in hrano. Naslov v upravi lista.

STENSKO URO na uteži in dobro ohranjeno žensko kolo prodam. Naslov v upravi lista.

VOZ, mali, enovprežni, prodam. Naslov v upravi lista.

IMAMO KUPCE za šivalne stroje, kolesa, motorna kolesa, radijske sprejemnike, harmonike, razne motorje, izruvače za krompir in druge kmetijske stroje. Pripeljite jih v naše skladišče.

Realitetna agencija Ptuj

MESTNI KINO PTUJ

Od 30. novembra do 3. decembra ameriški film »Prelomnica«.

SEJMI V PTUJU
v decembru 1956

Tedenski živinski sejmi za govedo in konje 4. in 18. decembra, za svinje in drobnico 5.

V SKRIVALIŠČU

25 let dolgo je pet sester Tucker v Bristolu skrivalo nezakonskega sina najmlajše sestre. Odkrili so ga, ko je zbolela še zadnja živa sestra, ko so poklicali zdravnika.

Mladenič v svojem življenju ni mogel z nikomer govoriti razen s svojimi štirimi tetami in številnimi živalmi, ki so jih sestre redile v hiši: mačkami, psi, golobi, in belimi mišmi.

SÖLÜŠI LUDVIK

kotlar — Ptuj

pošilja delovnim ljudem in kolektivom iz ptujskega okraja tovariške pozdrave in čestitke za Dan republike.

PLETARNA

OBRTNA ZADRUGA — PTUJ

Zagotavljamo svojim cenjenim strankam in članom, da bomo tudi v bodoče izdelovali najkvalitetnejše izdelke po naročilih domačih in inozemskih odjemalcev ter jim obenem pošiljamo tovariške pozdrave za Dan republike.

PANONIJA

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO — PTUJ

Ob zadovoljstvu, da smo doslej izpolnjevali želje naših odjemalcev in dobavljali kvalitetno blago, pričakujemo tudi v bodoče njihovo naklonjenost ter jim pošiljamo za praznik republike tovariške pozdrave.